

Nové poznatky o rozšírení cievnatých rastlín vo Veľkej Fatre

New information on distribution of vascular plants in the Veľká Fatra Mts

JÁN KLIMENT¹, DANA BERNÁTOVÁ¹, DANIEL DÍTĚ², ZUZANA DÍTĚTOVÁ², KATARÍNA HEGEDUŠOVÁ², RICHARD HRIVNÁK², MARIÁN JASÍK³, PETER KUČERA¹, JURAJ NECHAJ⁴, STANISLAV OČKA⁵, MICHAL SLEZÁK^{2,6}, HELENA ŠÍPOŠOVÁ⁷, KATARÍNA ŠKOVIROVÁ⁸, JAN ŠTĚPÁNEK⁹, JÁN TOPERCER¹ & KAROL UJHÁZY¹⁰

¹ Botanická záhrada Univerzity Komenského, pracovisko Blatnica, 038 15 Blatnica 315; kliment@rec.uniba.sk, bernatova@rec.uniba.sk, peter.kucera@rec.uniba.sk, topercercer@rec.uniba.sk

² Botanický ústav, Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, Dúbravská cesta 9, 845 23 Bratislava 4; daniel.dite@savba.sk, zuzana.meleckova@savba.sk, katarina.hegedusova@savba.sk, richard.hrivnak@savba.sk

³ Sásovská cesta 86, 974 11, Banská Bystrica, marian.jasik@gmail.com

⁴ Hôrky č. 242/8, 034 91 Hubová, jurinechaj@gmail.com

⁵ Slovenské národné múzeum v Martine-Múzeum Andreja Kmeťa, A. Kmeťa 20, 036 01 Martin, stanislav.ocka@snm.sk

⁶ Katedra biológie a ekológie, Pedagogická fakulta, Katolícka univerzita v Ružomberku, Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok, slezak.miso@gmail.com

⁷ Slovenská botanická spoločnosť, Dúbravská cesta 9, 845 23 Bratislava 4, helena.siposova@savba.sk

⁸ Makovického 8/1, 036 01 Martin, k.skovirova@azet.sk

⁹ Botanický ústav AV ČR, Zámek 1, 252 43 Průhonice, stepanek@ibot.cas.cz

¹⁰ Katedra fytoľógie, Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene, T. G. Masaryka 24, 960 53 Zvolen, karol.ujhazy@tuzvo.sk

Abstract: The article summarizes new information on the occurrence of 142 vascular plant taxa (including four hybrids) infrequent in the Veľká Fatra Mts. Among them 101 are autochthonous and 39 allochthonous to the flora of Slovakia, while origin of two taxa remains unclear. We recorded new sites of one endangered (EN: *Utricularia minor*) and three vulnerable taxa (VU) of the Slovakian flora: *Carex umbrosa*, *Epilobium nutans* and *Gagea minima*. 10 taxa are classified as least concern (LC), 21 as near threatened (NT) and one (*Juncus ranarius*) as data deficient (DD). Endemic taxa are represented by *Aconitum moldavicum* subsp. *moldavicum*, *Koeleria tristis* and *Primula auricula* subsp. *hungarica*. As regionally important we regard particularly the data on taxa reported for the first time from the Veľká Fatra Mts: *Alopecurus aequalis*, *Barbarea arcuata*, *Festuca drymeja*, *Fumana procumbens*, *Juncus ranarius*, *Potentilla supina*, *Ranunculus sardous*, *Taraxacum brandenburgicum*, *T. subdolum*, *Vicia angustifolia*, allochthonous taxa include *Aizopsis hybrida*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Aristolochia durior*, *Atriplex hortensis* var. *rubra*, *Campanula medium*, *Chenopodium ficifolium*, *Mahonia aquifolium*, *Narcissus poeticus*, *Phalaroides arundinacea* var. *picta*, *Physocarpus opulifolius*, *Prunus cerasifera*, *Ribes rubrum*, *Setaria pumila*, *Spiraea chamaedryfolia* and *Vicia sativa*. After a lapse of 70 to 145 years we succeeded in confirming the occurrence of *Cirsium* × *kornhuberi*, *Draba nemorosa*, *Fumaria vaillantii* subsp. *vaillantii*, *Matteuccia struthiopteris*, *Myosotis sparsiflora*, *Potamogeton natans*. 71 taxa were known only from 1–5 sites to date. Of particular phylogeographic importance are findings

of three threatened species belonging to *Taraxacum* sect. *Palustria* (*T. brandenburgicum*, *T. skalinianum*, *T. subdolum*) on Mt. Ploská (1 532 m a.s.l.) at an altitude of 1 460–1 465 m. The site towers at least 500 m over any known site within the species range. Available evidence indicates that *Barbarea vulgaris*, *Carex pilosa*, *Cerintho minor*, *Falcaria vulgaris*, *Hippochaete ×moorei* and *Valerianella locusta* also reach upper limit of their Western Carpathian altitudinal range in the Veľká Fatra Mts. On the contrary, *Cotoneaster integerrimus* was found at a lower limit of its altitudinal range in the Western Carpathians.

Key words: allochthonous taxa, autochthonous taxa, conservation importance, flowering plants, new findings, Veľká Fatra National Park.

Úvod

V roku 2008 vyšla publikácia o flóre Veľkej Fatry (Kliment et al. 2008), ktorá sumarizovala autorom dostupné poznatky uverejnené do konca roku 2006. V priebehu nasledujúcich rokov počas floristického, najmä však fytoocenologického prieskumu územia pribudlo množstvo nových údajov, ktoré významne dopĺňajú vyššie uvedené súhrnné poznatky nielen v počte novozistených lokalít už známych druhov, ale rozširujú florulu Veľkej Fatry o nové, dovtedy neuvádzané druhy príp. dovoľujú overiť staré, dlhší čas nepotvrdené údaje. Publikované boli v rámci fytoocenologických prác (napr. Hrivnák & Kochjarová 2008; Kanka et al. 2008; Kliment 2010, 2015; Kochjarová et al. 2010; Hegedúšová & Wilsch 2011; Kliment & Jarolímek 2011, 2012; P. Kučera 2012; Kliment & Petrášová 2013; Kliment et al. 2013; Ujházyová et al. 2013; Kliment & Slezák 2015), súborných floristických, taxonomických, alebo špecificky zameraných floristicko-fytoocenologických regionálnych, ale aj územne širších prác a príspevkov (napr. Bernátová 2008; Kochjarová 2009; Olšavská et al. 2009, 2011; Bernátová & P. Kučera 2010; Michalková & Letz 2010; Slezák et al. 2010, 2012; Turis et al. 2010; Gonda & Dítě 2011; Bernátová & Škovirová 2012; Dítě et al. 2012, 2013, 2015; Slezák & Hrivnák 2012; Slovák et al. 2012; J. Kučera et al. 2013; P. Kučera 2013; Letz et al. 2013; Topercer & Bernátová 2013; Dítě & Eliáš jr. 2014; Chytrý et al. 2015; Štrba 2015; Turis 2015), v nových zväzkoch Flóry Slovenska (Goliašová & Šípošová 2008, Goliašová & Michalková 2012) aj vo floristických a fytoocenologických rubrikách (Zaujímavejšie floristické nálezy; Zaujímavejšie fytoocenologické zápisy) v časopise Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti (autori údajov: D. Bernátová, D. Dítě, P. Jánsky, B. Jarčuška, M. Jasík, J. Kliment, J. Kochjarová, J. Nechaj, K. Škovirová, M. Valachovič, M. Zajac). Zväčša šlo o publikovanie údajov o celoslovensky vzácných a ohrozených taxónoch, (pod)druhoch nových pre územie Veľkej Fatry, o zaujímavých hraničných výskytoch a pod. Pri floristickom výskume územia resp. V rámci štúdia

vybraných segmentov vegetácie sme popri takomto type údajov zaznamenali aj celý rad druhov, ktoré sú síce v rámci Slovenska bežné, z regionálneho hľadiska sú však zriedkavé, príp. nedostatočne zdokumentované. Domnievame sa, že aj publikovanie údajov o celkovo bežných, „nezáživných“, pri tematicky cielených výskumoch často prehliadaných druhoch má zmysel, pretože prispieva ku komplexnejšiemu poznaniu fytodiverzity daného územia. V opačnom prípade môžu aj druhy v území relatívne bežné nadhlo ostať v rovine zriedkavých alebo chorologicky nedostatočne preskúmaných taxónov. Cieľom nášho príspevku je preto doplniť už existujúce publikované poznatky o nálezy nových, zriedkavých alebo aj nedostatočne zdokumentovaných taxónov cievnatých rastlín na území Veľkej Fatry, zistených v ostatných rokoch.

Metodika

Zaujímavé územie zodpovedá vymedzeniu fytogeografického okresu 21c. Veľká Fatra (Futák 1984), avšak bez vápencových oblastí južne od Harmaneckej doliny, geomorfologicky (Mazúr & Lukniš 1986) priradovaných k Starohorským vrchom, teda približne hraniciam bývalej Chránenej krajiny Veľká Fatra. V súlade so začlenením Prírodnej rezervácie Rojkovské rašelinisko sme do záujmového územia zahrnuli aj ďalšie národné významné mokrade situované bezprostredne pri úpätí pohoria: Národnú prírodnú rezerváciu Rakšianske rašelinisko, tiež lokality Rybníky a Hlínsa studňa (Čerňakovo) východne až sv. od obce Mošovce. Údaje o výskyte cievnatých rastlín pochádzajú z obdobia po vydaní monografie Príroda Veľkej Fatry (Kliment et al. 2008); zriedkavo uvádzame aj staršie nepublikované údaje, ktoré neboli podchytené v zmienenej publikácii.

Nižšie uvedené taxóny sme z praktických dôvodov zoskupili do dvoch súborov: a) na Slovensku pôvodných druhov, b) na Slovensko zavliekaných alebo tu pestovaných a splnievajúcich druhov. V rámci oboch skupín sú taxóny zoradené abecedne. Ich nomenklatúra je zjednotená podľa práce Marhold et al. (1998); ojedinelé výnimky uvádzame aj s autorskou citáciou. Za vedeckým menom taxónu nasledujú informácie o jeho prírodochrannej významnosti: o kategórii ohrozenosti v rámci Slovenska (Eliáš jr. et al. 2015) a/alebo endemizmu (Kliment et al. 2016); u alochtónnych taxónov údaje o čase introdukcie na územie Slovenska a ich inváznom statuse podľa práce Medvecká et al. 2012 (pozri aj vysvetlivky v nasledujúcom odstavci). U druhov rodu *Taraxacum* sect. *Palustris*, ktoré nie sú súčasťou aktuálneho červeného zoznamu, je kategória ohrozenosti uvedená podľa jeho staršej verzie (Feráková et al. 2001). Opis lokality zvyčajne obsahuje nasledovné údaje: najbližšiu obec, presnejšiu lokalizáciu (príp. aj biotop, v ktorom taxón rástol), nadmorskú výšku, zemepisné súradnice (pokiaľ boli zisťované) a číslo základného poľa a kvadrantu stredoeurópskeho sieťového mapovania. Prípadné doplnujúce údaje nasledujú v poznámkach uvedených menším písmom.

V práci citované herbárové položky sú uložené vo verejne dostupných herbárových zbierkach (BBZ, BP, BRA, NI, PRA, PRC, SAV, TM, ZV; cf. Vozárová & Sutorý 2001, Goliašová & Michalková 2012: 19–20), ojedinele aj v súkromných zbierkach autorov. Skratkami „not.“ (notavit: zapisal, zaznamenal), príp. „foto“ sú označené nálezy bez herbárového dokladu. Ďalšie použité skratky (podrobnejšie pozri Medvecká et al. 2012: 263–266, 283): arch – archeofyt, neo – neofyt; cas – casual (krátkodobovo zavlečený príp. občasne splnievajúci taxón), nat – naturalizovaný (trvale zdomácnený) taxón, inv – invázny taxón.

Zemepisné súradnice sme merali pomocou GPS navigačných prístrojov v systéme WGS 84. Miestopisné názvy, vrátane nadmorských výšok vrchov, uvádzame podľa turistických máp VKU Harmanec v mierke 1: 50 000 (Veľká Fatra, 7. vydanie, 2012; Malá Fatra-Martinské hole, 4. vydanie, 2002: jz. časť územia). Ojedinele (údolie potoka Máleník, miestny názov Biely potok) sme využili aj údaje z mapového portálu <http://mapy.hiking.sk>, resp. informácie od miestnych obyvateľov.

Výsledky a diskusia

V nižšie uvedenom prehľade uvádzame distribučné údaje 142 taxónov cievnatých rastlín, vrátane štyroch krížencov. Nálezy možno z hľadiska ich významnosti roztriediť do 5 skupín (v každej skupine uvádzame najskôr pôvodné, potom nepôvodné rastliny):

i) druhy a poddruhy nové pre územie Veľkej Fatry vrátane taxónov, ktorých výskyt v území bol overený po dlhej dobe: *Alopecurus aequalis*, *Barbarea arcuata*, *Festuca drymeja*, *Fumana procumbens*, *Juncus ranarius*, *Potentilla supina*, *Ranunculus sardous*, *Taraxacum brandenburgicum*, *T. subdolum*, *Vicia angustifolia*. – *Aizopsis hybrida*, *Ambrosia artemisiifolia*, *Aristolochia durior*, *Atriplex hortensis* var. *rubra*, *Campanula medium*, *Chenopodium ficifolium*, *Mahonia aquifolium*, *Narcissus poeticus*, *Phalaroides arundinacea* var. *picta*, *Physocarpus opulifolius*, *Prunus cerasifera*, *Setaria pumila*, *Spiraea chamaedryfolia*, *Vicia sativa*; po ca 70–145 rokoch bol v území potvrdený výskyt *Cirsium* × *kornhuberi* (*C. pannonicum* × *C. rivulare*), *Draba nemorosa*, *Fumaria vaillantii* subsp. *vaillantii*, *Matteuccia struthiopteris*, *Myosotis sparsiflora* a *Potamogeton natans* (bližšie údaje sú v komentároch k jednotlivým taxónom).

ii) nové lokality v území veľmi vzácných resp. zriedkavo/nedostatočne zdokumentovaných taxónov (dosiaľ uvádzaných len z 1–5 lokalít): *Alyssum alyssoides*, *Arum alpinum*, *Barbarea vulgaris*, *Campanula glomerata* subsp. *farinosa*, *Cardamine amara* subsp. *opicii*, *Carex distans*, *C. elata*, *C. elongata*, *C. michelii*, *C. pseudocyperus*, *C. umbrosa*, *Catabrosa aquatica*, *Cyperus fuscus*, *Dactylorhiza fuchsii* subsp. *sooiana*, *Dianthus deltoides*, *Dipsacus laciniatus*, *Epilobium nutans*, *E. tetragonum*, *Falcaria vulgaris*, *Gagea minima*, *Galium* × *pomeranicum*, *Hippochaete ramosissima*, *H. ×moorei*, *Poa remota*, *Polemonium caeruleum*, *Potentilla filiformis*, *Pyrus pyraister*, *Ribes nigrum*, *Rorippa sylvestris*, *Sagina procumbens*, *Salix rosmarinifolia*, *Saxifraga rotundifolia*, *S. tridactylites*, *Schoenoplectus tabernaemontani*, *Scutellaria galericulata*, *Stachys palustris*, *Stipa joannis*, *Taraxacum skalinskanum*, *Tephroseris crispa*, *Thalictrum lucidum*, *Thlaspi perfoliatum*, *Tithymalus tommasinianus*, *Trifolium campestre*, *T. rubens*, *T. spadiceum*, *Typha angustifolia*, *Utricularia*

minor, *Virga pilosa*, *Viscaria vulgaris*. – *Adonis aestivalis*, *Aesculus hippocastanum*, *Apera spica-venti*, *Bidens frondosa*, *Conium maculatum*, *Dalanum ladanum*, *Echinochloa crus-galli*, *Heracleum mantegazzianum*, *Hyoscyamus niger*, *Impatiens glandulifera*, *Juglans regia*, *Lamium amplexicaule*, *Malus domestica*, *Medicago* ×*varia*, *Melampyrum arvense*, *Parietaria officinalis*, *Populus balsamifera*, *Ranunculus arvensis*, *Stenactis annua*, *Syringa vulgaris*, *Tithymalus platyphyllos* subsp. *platyphyllos*, *Valerianella locusta*.

iii) nové lokality vo Veľkej Fatre zriedkavých taxónov (menej ako 10 publikovaných lokalít); zvyčajne ide o (pod)druhy, ktoré z určitej významnejšej časti pohoria doteraz neboli uvádzané vôbec alebo len veľmi zriedkavo: *Aconitum moldavicum* subsp. *moldavicum*, *Allium carinatum*, *Astragalus cicer*, *Carex acutiformis*, *C. pilosa*, *Fragaria viridis*, *Hippochaete variegata*, *Juniperus sibirica*, *Lilium bulbiferum* subsp. *bulbiferum*, *Linum flavum*, *Listera cordata*, *Malaxis monophyllos*, *Pseudolysimachion spicatum*, *Veronica anagallis-aquatica*.

iv) druhy v území relatívne častejšie (viac ako 10 známych lokalít), o výskyte ktorých v niektorej významnejšej časti pohoria doteraz neboli publikované údaje, alebo ide o netypický výskyt (z hľadiska geologického podkladu, biotopu a pod.): *Anemone sylvestris*, *Carex hordeistichos*, *Cortusa matthioli*, *Eleocharis uniglumis*, *Euonymus europaeus*, *Festuca amethystina*, *F. pallens*, *Galanthus nivalis*, *Gladiolus imbricatus*, *Hippochaete hyemalis*, *Koeleria tristis*, *Moneses uniflora*, *Sisymbrium strictissimum*, *Sorbus chamaemespilus*.

v) pozoruhodné vertikálne výskyty: *Acer pseudoplatanus*, *Cerasus avium*, *Cerinthe minor*, *Cotoneaster integerrimus*, *Cypripedium calceolus*, *Gentianopsis ciliata*, *Molinia caerulea*, *Petasites albus*, *Primula auricula* subsp. *hungarica*, *Viscum album* subsp. *abietis* (*Barbarea vulgaris*, *Carex pilosa*, *Epilobium nutans*, *Falcaria vulgaris*, *Fumana procumbens*, *Hippochaete* ×*moorei*, *Sagina procumbens*, *Taraxacum brandenburgicum*, *T. skalinskanum*, *T. subdolum*, *Viscaria vulgaris*). – *Saponaria officinalis* (*Valerianella locusta*).

Pretože sa uvedené typy údajov miestami vzájomne prekrývajú, v prehľade sme ponechali len už zmienené zoskupenie taxónov podľa ich pôvodnosti na území Slovenska. V zmysle tohto členenia 101 taxónov patrí k (pod)druhom na území Slovenska pôvodným, 39 taxónov medzi zavlečené príp. pestované a splnievajúcce druhy až variety a dva druhy (*Ribes nigrum*, *Sisymbrium strictissimum*) sú zaradené medzi nejasné prípady (Medvecká et al. 2012). Spomedzi nepôvodných taxónov je 20 archeofytov; neofyty sú zastúpené 19 taxónmi, z toho päť je invázných (*Ambrosia artemisiifolia*, *Bidens frondosa*, *Heracleum mantegazzianum*, *Impatiens glandulifera*, *Stenactis an-*

na). Z archeofytov sú ako invázne hodnotené dva druhy – *Apera spica-venti* a *Echinochloa crus-galli*. *Populus balsamifera* patrí medzi lesnícky pestované dreviny, vysádzané na prirodzené stanovištia vo voľnej prírode, najmä na brehy potokov. Viaceré neofyty, ktoré sú v rámci Slovenska pokladané za naturalizované, sú v referenčnom území podľa doterajších poznatkov zatiaľ len v štádiu občasného splnievania. U orgovánu (*Syringa vulgaris*) sme však už zaznamenali šírenie z výsadiieb do okolitých travinno-bylinných spoločenstiev a tvorbu porastov. Vyššie zmienené invázne druhy doteraz prenikli len do okrajových častí pohoria.

Z prezentovaných taxónov podľa aktuálneho červeného zoznamu (Eliáš jr. et al. 2015) patrí 10 medzi menej dotknuté (LC), 21 medzi takmer ohrozené (NT) a jeden druh (*Juncus ranarius*) medzi údajovo nedostatočné (DD). Medzi veľmi cenné a významné z hľadiska ich zachovania patria nové nálezy troch zraniteľných (VU: *Carex umbrosa*, *Epilobium nutans*, *Gagea minima*) a jedného veľmi ohrozeného taxónu (EN) slovenskej flóry: *Utricularia minor*. Fytogeograficky mimoriadne významné sú nálezy troch ohrozených druhov rodu *Taraxacum* sekcie *Palustria* (*T. brandenburgicum*, *T. skalinskanum*, *T. subdolum*) v mokradiach na jv. svahoch Ploskej vo výške 1 460–1 465 m n. m. Je to bezkonkurenčne najvyššie známe nálezisko, ktoré minimálne o 500 m prevyšuje ktorúkoľvek z doteraz známych lokalít uvedených druhov.

Z regionálneho hľadiska je zaujímavý aj splnený výskyt niekoľkých jedincom na Slovensku pôvodného pečenovníka trojlaločného (*Hepatica nobilis*) v kosenom trávniku a v ekotone sekundárnej smrečiny na začiatku Hrabovskej doliny pri Ružomberku, kam unikol z prilahlých záhrad na opačnej strane hradskej (Dítě marec 2014, Slezák máj 2015). Podľa súčasných poznatkov sa vo Veľkej Fatre prirodzene nevyskytuje. Najbližšie známe lokality má v Strážovských vrchoch.

Zoznam zistených taxónov a lokalizácia ich výskytu

a) taxóny na Slovensku pôvodné a pravdepodobne pôvodné

Acer pseudoplatanus: Skalná Alpa (1 463,2 m), vjv. svah pod vrcholom, trávnatá svetlina v poraste kosodreviny, nízky strom s výškou 6 m a priemerom kmeňa v prsnej výške 15 cm, 1 457 m, 48°59'01,0" s. š., 19°11'31,4" v. d., ± 5 m, 7081a, Kliment 22. 7. 2015 not.

Dosiaľ najvyšší výskyt stromovitého jedinca v pohorí (1 417 m) bol známy zo smrečiny na sz. svahu Čierneho kameňa (P. KUČERA 2012: 300).

Aconitum moldavicum subsp. *moldavicum*; LC, Ks: Blatnica, záver Dedošovej doliny, mezotrofná horská bučina s podrastom *Carex pilosa* na sz.

svahu Krížnej (1 574,3 m), kvitnúcí jedinec, 1 150 m, 48°53'12" s. š., 19°03'59" v. d., 7180a, Ujházy 27. 7. 2007 not.

Výskyt *Aconitum moldavicum* je sústredený v jv. časti Veľkej Fatry (cf. Kliment et al. 2008: 126). Z jz. časti pohoria bol dlho známy len starší doklad z Gaderskej doliny (Mikeš 1936 PRC sec. Kmeťová 1982: 84). Nedávno bola prilbica moldavská nájdená aj v bučine (*Cortuso-Fagetum*) na jv. svahu západného hrebeňa Borišova (1 509,5 m), 1 245 m (Ujházyová et al. 2013: 179).

Allium carinatum, NT: Rakša, dolina Rakša (Mača), lúky v spodnej časti údolia, ca 562 m, 48°53'01,26" s. š., 18°54'53,70" v. d., ± 6 m, 7179a, Bernátová 23. 8. 2011 not. – Kral'ovany, vrch Kopa (1 187,2 m), lúky na sz. úpätí, 485 m, 49°08'56,52" s. š., 19°06'40,20" v. d., ± 10 m, 6880d, Bernátová 2. 7. 2007 not.

Vo Veľkej Fatre zriedkavý druh, v západnej časti pohoria doteraz uvádzaný len z okolia obcí Čremošné a Blatnica (bližšie Kliment et al. 2008: 130).

Alopecurus aequalis: Hubová, v zamokrenej priekope za obcou, 472 m, 49°07'00,75" s. š., 19°11'38,23" v. d., 6881c, Nechaj 24. 6. 2009 foto.

Prvý údaj o výskyte tohto druhu v pohorí. Najbližšie k územiu bol zaznamenaný na obnaženom dne nenapustenej vodnej nádrže povyše bývalej tehelne za obcou Sučany, smerom k Turčianskej Štiavničke, 417 m (Hrivnák & Kochjarová 2008: 274).

Alyssum alyssoides: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, hrebeň sv. od obce, 623 m, 49°01'39,48" s. š., 19°00'06,60" v. d., ± 5 m, 6980c, Bernátová 10. 7. 2008 not. – Ružomberok-Biely Potok, okraj cesty pasienkami na úpätí Sidorova, na plôškach voľnej pôdy, 640 m, 49°03'04,95" s. š., 19°17'32,23" v. d., 6981d, Dítě & Dítětová 10. 5. 2016 foto, NI. – Biely Potok, PP Jazierske travertíny, vzácnejšie na zvetrávajúcom pramenite, 580 m, 49°01'05,02" s. š., 19°17'02,54" v. d., 6981d, Dítě 3. 5. 1994 not. – Ružomberok-Podsuchá, PP Bukovinka, pospolito na úpätí terasy pri poľnej ceste, 565 m, 49°00'06,76" s. š., 19°17'10,63" v. d., 6981d, Dítě 14. 5. 1993 NI.

Tarica obyčajná je aktuálne uvádzaná len z troch lokalít v okolí obcí Mošovce a Sklabinský Podzámok (cf. Kliment et al. 2008: 132) a novšie nepotvrdené lokality v Žarnovickej doline (Maloch 1932: 134).

Anemone sylvestris, NT: Ružomberok-Biely Potok, krovinato-trávnatý východný svah hrebienka medzi Trlenskou dolinou a PP Jazierske travertíny, ssv. od kóty 850,4 m, niekoľko desiatok (ešte) kvitnúcich jedincov roztratene v 660 až 670 m, 49°01'26,8" s. š., 19°16'58,0" v. d., ± 7 m, 6981d, Dítě 1993 not., Dítě & Kliment 26. 5. 2016 NI; tiež na blízkom plochom vrchole kóty 656 m, desiatky kvitnúcich jedincov, 49°01'27,0" s. š., 19°17'04,0" v. d., ± 5 m, 6981d, Dítě & Kliment 26. 5. 2016 not.

Prvé údaje o výskyte veternice lesnej v severnej časti Veľkej Fatry; doteraz bola známa len zo západného okraja pohoria, od Čremošného po Turčiansku Štiavničku (Kliment et al. 2008: 134).

Arum alpinum: Nolčovo, jz. od obce, rôznoveký porast liesky na sz. svahu hrebienka, 464 m, 49°06'18,2" s. š., 19°04'47,2" v. d., ± 7 m, 6880c, Kliment 19. 6. 2014 not. – Nolčovo, ústie Veľkej doliny powyše obce, okraj lesíka nad údolnou cestou, 436 m, 49°06'12,9" s. š., 19°04'58,9" v. d., ± 7 m, 6880c, Kliment 19. 5. 2016 not. – Nolčovo, západne od obce, starý porast trnky pod vrcholom hrebienka, 460 m, 49°06'21,6" s. š., 19°04'31,4" v. d., ± 5 m, 6880c, Kliment 19. 5. 2016 not.

Vo Veľkej Fatre, ale aj vo vysokých pohoriach Západných Karpát pomerne zriedkavý druh, dosiaľ známy z údolí v okolí obcí Staré Hory, Dolný Harmanec, Krpeňany a Ľubochňa (Kliment et al. 2008: 139, Škovirová 2012: 221).

Astragalus cicer: Podhradie, vrch Bieličie (589,1 m) severne od obce, krovinatá jvv. stráň, 575 m, 6980a, 49°05'37,1" s. š., 19°03'09,5" v. d., Kliment 19. 6. 2014 not. – krovinato-trávnatá zsz. stráň pod vrcholom hrebienka medzi obcami Konské a Nolčovo, 490 m, 49°06'12,3" s. š., 19°04'41,9" v. d., ± 6 m, 6880c, Kliment 19. 6. 2014 BBZ.

Barbarea arcuata: Turčianska Štiavnička, údolie potoka Kantor powyše obce, smerom do Sklabinského Podzámku, okraj hradskej, 455 m, 49°04'18,2" s. š., 19°01'07,0" v. d., ± 10 m, 6980a, Kliment 2. 6. 2016 not. – Ľubochňa, stavenisko na ľavom brehu Ľubochňanky v obci, 454 m, 49°06'59,0" s. š., 19°09'36,4" v. d., ± 7 m, 6880d, Kliment 21. 5. 2016 BBZ.

O výskyte druhu vo Veľkej Fatre bol publikovaný jediný údaj z lokality Kraľovany, Dierová (Hodoval 1977 BRA sec. Peniašteková 2002: 274), ktorá však patrí do fyto geografického podokresu 21b. Krivánska Fatra.

Barbarea vulgaris: Podhradie, údolie potoka Máleník medzi vrchmi Máleník a Vrchdiel (miestny názov Biely potok), okraj lesnej cesty, 501 m, 49°04'48,4" s. š., 19°02'48,9" v. d., ± 7 m, 6980a, Kliment 19. 5. 2016 not. – Hubová, za obcou, okraj poľnej cesty k salašu, 471 m, 49°06'57,4" s. š., 19°11'37,0" v. d., ± 5 m, 6881c, Kliment 20. 5. 2016 BBZ. – Ružomberok-Podsuchá, záver údolia Vyšné Matejkovo, štrkom vysypaná plocha pri okraji cesty k hotelu Smrekovica, 1 337 m, 48°59'24,6" s. š., 19°12'04,4" v. d., ± 5 m, 7081a, Kliment & Bernátová 6. 6. 2016 BBZ.

Výskyt barboroky obyčajnej bol doteraz uvádzaný len z južného okraja územia (Staré Hory, Dolný Harmanec) a širšieho okolia Blatnice (Kliment et al. 2008: 143). Posledne zmienená lokalita mierne prevyšuje doterajšie výškové maximum druhu (1 285 m) na Slovensku (cf. Gogoláková & Štrba 2010: 23).

Campanula glomerata subsp. *farinosa*: Sklabiňa, pahorok Hradište (537,0 m), výslnná stráň na západnom úpäti, 432 m, 49°02'29,82" s. š., 18°58'59,22", ± 4 m, 6979d, Bernátová 10. 7. 2008 not.

V území zriedkavý poddruh, doteraz zbieraný len v okolí neďalekej obce Sklabinský Podzámok (Bernátová 1971 BBZ sec. Goliašová et al. 2008: 265).

Cardamine amara subsp. *opicii*: Malá Smrekovica (1 485,4 m), prameniská na západných svahoch pod kótou 1 469 m, ca 1 420–1 430 m, 6981c, P. Kučera 4. 7. 2012 foto.

Vo Veľkej Fatre pomerne zriedkavý druh, okrem troch údolí (bližšie Marhold & Kochjarová 2002: 358) zaznamenaný len v prameniskách a podmáčaných smrečinách v masíve vrchu Smrekovica (1 530,2 m) (Kliment et al. 2008: 150, P. Kučera 2012: 296).

Carex acutiformis: Staré Hory, trvale podmáčaná depresia asi 200 m powyše obce smerom na Donovaly, jelšina (*Carici acutiformis-Alnetum glutinosae*), 469 m, 48°49'55,2" s. š., 19°06'09,4" v. d., ± 5 m, 7180d, Slezák 8. 6. 2011 not.

Carex distans, NT: Rakša, jv. okraj dolomitového lomu, pri pravom brehu potoka Dolinka, niekoľko jedincov, 515 m, 48°52'37,49"s. š., 18°53'24,20" v. d., 7179a, Škovirová 13. 7. 2014 TM. – Sklabiňa, Sklabinská dolina, svahové pramenisko na pravej strane údolia ca 660 m východne od obce, 529 m, 49°02'38,68"s. š., 19°01'16,20" v. d., 6980c, Očka 15. 6. 2006 TM. – Ružomberok-Hrabovo, trávnatý svah nad horným koncom vodnej nádrže, pomerne bohatá populácia, 538 m, 49°04'16,24" s. š., 19°16'23,89" v. d., 6981b, Dítě 21. 7. 2010 not. – Ružomberok, Hrabovská dolina, malá mokrad' v spodnej časti doliny, 49°04'46,68" s. š., 19°16'40,35" v. d., 6981b, Dítě 20. 5. 2001 not. – Ružomberok, PP Jazierske travertíny, popri potôčikoch z prepadu vodného zdroja, 588 m, 49°01'04,59" s. š., 19°16'55,17" v. d., 6981d, Dítě & Dítětová 23. 5. 2016 NI.

V území zriedkavý druh, ktorého výskyt bol v posledných desaťročiach zdokumentovaný len tromi údajmi zo západnej časti pohoria (Kliment et al. 2008: 154, Bernátová & P. Kučera 2010: 44).

Lokalita v Hrabovskej doline zanikla pri rekultivácii pozemku (bola zasypaná hlinou).

Carex elata: Mošovce, slatiny na lokalite Hlísna studňa východne od obce, 489 m, 48°54'33,54" s. š., 18°54'14,64" v. d., ± 6 m, Bernátová 20. 5. 2008 BBZ.

Vo Veľkej Fatre bola ostrica vysoká doteraz uvádzaná len zo štyroch lokalít v okolí obce Mošovce, Blatnica a Turčianska Štiavnička (cf. Kliment et al. 2008: 154, Bernátová & P. Kučera 2010: 45).

Carex elongata: Staré Hory, trvale podmáčaná depresia asi 200 m powyše obce smerom na Donovaly, jelšina (*Carici acutiformis-Alnetum glutinosae*), 469 m, 48°49'55,2" s. š., 19°06'09,4" v. d., ± 5 m, 7180d, Slezák 8. 6. 2011 not. – Ľubochnňa, Ľubochnianska dolina, ľavostranné alúvium potoka Ľubochnianka, jelšina (*Alnetum incanae*), 509 m, 49°05'06,1" s. š., 19°08'59,1" v. d., ± 8 m, 6980b, Slezák 7. 7. 2011 not.

S výnimkou starého, zatiaľ nepotvrdeného údaja z mokradí pri Nedozore (Margittai 1915: 74) bol výskyt ostrice predĺženej v území donedávna známy len z Harmaneckej doliny (Kochjarová

& Danihelka in Benčaťová & Ujházy 1998: 20). Aktuálny údaj pochádza zo zamokrenej lúky nad horárňou Salatin v Lubochnianskej doline, 531 m (Nechaj 2015: 235).

Carex hordeistichos, NT: Podhradie, spodná časť údolia Biely potok, mokrad' na ľavom brehu potoka, 493 m, 6980a, 49°04'51,9" s. š., 19°02'47,3" v. d., ± 6 m, Bernátová & Kliment 20. 6. 2016 not. – Ružomberok-Hrabovo, po pravej strane pred 2 rokmi vybudovanej cesty pod hrádzou priehrady, 10 trsov, 545 m, 49°04'24,26" s. š., 19°16'23,10" v. d., 6981b, Dítě & Dítětová 15. 4. 2016 not. – Ružomberok-Kalvária, pri okraji pred 2 rokmi vybudovanej asfaltovej cesty z Hrabova na Kalváriu, 3 trsy, 603 m, 49°04'26,27" s. š., 19°16'58,47" v. d., 6981b, Dítě & Dítětová 15. 4. 2016 not.

Vo Veľkej Fatre donedávna pomerne zriedkavo dokumentovaný druh (cf. Kliment et al. 2008: 155). Uvedené nálezy spolu s tromi novšími údajmi z okrajov intravilánu Ružomberka (Dítě 2013a: 215, 2014: 92) dopĺňajú obraz o jeho rozšírení v sv. časti pohoria, zároveň čiastočne zaplňajú medzeru v známom rozšírení medzi obcami Sklabinský Podzámok a Ružomberok.

Carex michelii: Ružomberok-Biely Potok, sz. od mestskej časti a južne od opusteného lomu Vápenka, južný okraj strmej svahovej lúky so subxerofilnou vegetáciou, 585 m, 49°02'54,73" s. š., 19°17'46,24" v. d., 6981d, Dítě & Dítětová 10. 5. 2016 foto, NI. – Biely Potok, hrebienok so subxerofilnou vegetáciou nad opusteným lomom Vápenka, 590 m, 49°03'06,04" s. š., 19°17'45,69" v. d., 6981d, Dítě & Dítětová 10. 5. 2016 not. – Biely Potok, ovčie pasienky na strmom svahu na úpäti Sidorova, 622 m, 49°03'06,11" s. š., 19°17'35,74" v. d., 6981d, Dítě & Dítětová 10. 5. 2016 not.

Ostrica Micheliho bola v území doteraz zaznamenaná len v Hornojelenskej doline, na lúkach nad osadou Prašnica (Ružičková sec. Kliment et al. 2008: 156) a na pahorku Hradište pri Sklabini (Škovirová sec. Kliment 1984: 210).

Carex pilosa: Dolný Harmanec, bučina v závere Bystrickej doliny sv. od hotela Kráľova studňa, 1 250 m, 48°52'36,68" s. š., 19°02'36,12" v. d., 7180a, Jasík 15. 6. 2015 not. – Horný Harmanec, dolina Túfna, vápencová bučina pri dne doliny, 750 m, 48°50'03,91" s. š., 19°01'16,28" v. d., 7180c, Jasík 14. 6. 2015 not. – Blatnica, záver Dedošovej doliny, mezotrofná horská bučina na sz. svahu Krížnej, 1 150 m, 48°53'12" s. š., 19°03'59" v. d., 7180a, Ujházy 27. 7. 2007 not. – Blatnica, skalný útvar „Ťava“ (Markova skala), západný svah, bučina, 1 377 m, 48°53'00,90" s. š., 19°02'11,88" v. d., ± 7 m, 7180a, P. Kučera 11. 8. 2011 foto. – Skalná Alpa, miestami hromadne v porastoch javorových bučín na vjv. svahoch v závere doliny Skalné, od sedla medzi Skalnou Alpou a vrchom Zvonica (1 366 m) (Kliment 31. 8. 2011 not.) až po dolinku Kladnitá medzi výbežkom Skalnej Alpy a vrchom Smrekovica (P. Kučera 31. 8. 2012 foto); najvyšší výskyt dosahuje vo výbežku súčasnej hornej hranice lesa pri turistickom chodníku, 1 398 m, 48°58'57,7" s. š., 19°11'37,1" v. d., ± 5 m, 7081a,

P. Kučera 8. 7. 2011 not., Kliment 22. 7. 2015 not. – Ružomberok-Podsuchá, dolina Nižné Matejkovo, smrečina s bukom a javorom horským v závere doliny Mestská Oznica na jv. orientovaných svahoch vrchu Šiprúň (1 461,3 m), 1 320 m, 49°01'34,43" s. š., 19°13'12,39" v. d., 6981c, Jasík 14. 6. 2015 not.

Ostrica chlpatá má na Slovensku ťažisko výskytu v kolínných až submontánných dubovo-hrabových a bukových lesoch. Jej výskyt v horských bukových a javorovo-bukových lesoch, najmä v polohách nad 1 000 m n. m., pri súčasnej hornej hornej hranici lesa, je špecifickým prírodným fenoménom Veľkej Fatry (bližšie Bernátová & Hajdúk 1981). Údaje dopĺňajú doteraz známe poznatky o rozšírení ostrice chlpacej vo Veľkej Fatre (Kliment et al. 2008: 157, Ujházyová et al. 2013: 188). Zároveň potvrdzujú a spresňujú starší nepublikovaný údaj (Piskun 1971: 46) o výskyte *Carex pilosa* v smrekovo-bukových porastoch na východnom svahu Skalnej Alpy, po 1 375 m. Na vjv. Skalnej Alpy robili fytoecologické zápisy lesných spoločenstiev s *Carex pilosa* aj Kliment (31. 8. 2011), Ujházyová & Ujházy (15. 8. 2012).

Carex pseudocyperus: Nolčovo, ľavý breh Váhu sz. od pahorka Hradisko (464,2 m), mokrad' s vodnými priehlbňami pred východným okrajom záhradkárskej osady, ca 401 m, 49°06'41,60" s. š., 19°03'55,24" v. d., 6880c, Škovirová 12. 7. 1994 TM.

Biotop zanikol pri obnove cesty a hrádze.

Druh bol doteraz uvádzaný len z blízkeho mŕtveho ramena pri záhradkárskej osade (Ráztoka) západne od Nolčova, 408–410 m (Topercer 1992, Hrivnák & Kochjarová 2008: 272).

Carex umbrosa, VU: Rakša, údolie potoka Rakša východne od obce, jednotlivo, 560 m, 48°53'01,92" s. š., 18°54'50,52" v. d., ± 7 m, 7179a, Bernátová 9. 5. 2013 BBZ.

Druhá známa lokalita tohto ohrozeného druhu ostrice vo Veľkej Fatre. Jej výskyt bol doteraz publikovaný len z NPR Rakšianske rašelinisko (Škovirová 1984 TM, 1987: 210; Bernátová & Škovirová 2012: 59).

Catabrosa aquatica, NT: Rakša, Nedožorská dolina, slatinná lúka na pravom brehu potoka Nedožor, 568 m, 48°51'39,66" s. š., 18°54'26,10" v. d., 7179a, Škovirová 10. 6. 2011 not. – ľavý breh Váhu v úseku Krpeľany – Nolčovo – Turany, od napojenia starého koryta Váhu (povyše lávky cez Váh) po Turany, v pobrežnom pásme toku na štrkovito-bahnitých nánosoch, 405–398 m, 6880c, Škovirová 4. 6. 2012 not. – Nolčovo, ľavý breh Váhu, západne od obce, 402 m, 49°06'45,33" s. š., 19°03'53,66" v. d., 6880c, Škovirová 6. 6. 2012 TM. – Krpeľany, pod pahorkom Pohanovo (497,6 m) a nižšie, 414–412 m, viacero plôšok v ripále Váhu, 6880c, Topercer 14. 6. 2014 not. – Ružomberok-Podsuchá, Bukovina (785,4 m) severne od osady, pasienky severne od PP Bukovinka, bývalé napájadlo oviec, populácia na ploche ca 2 m², 640 m, 49°00'14,81" s. š., 19°17'02,52" v. d., 6981d, Dítě 8. 7. 2008 not.

Vo Veľkej Fatre zriedkavý druh, ktorého výskyt v pohorí je novšie známy len z údolných mokradí v Blatnickej a Gaderskej doline (Bernátová & Kubát 1980: 163) a z lokality Hlíсна studňa (Čerňakovo) pri Mošovciach (Bernátová et al. 2006a: 66). Najbližšie k územiu bol nájdený na alú-

viu potoka powyše bývalej tehelne medzi obcami Sučany a Turčianska Štiavnička, 417 m (Hrivnák & Kochjarová 2008: 274).

Na brehoch Váhu na vhodných stanovištiach odemka vytvára ostrovčekovité porasty, miestami v dĺžke až niekoľko desiatok metrov; v Turčianskej kotline sa popri Váhu rozšírila až po Vrútky. V ostatných rokoch, ale zvlášť po veľkej vode v roku 2014, pozorujeme jej intenzívne šírenie na uvoľnené vhodné stanovištia, zjavne s prisunom jemných sedimentov vyplavovaných zo zanezenej Vodnej nádrže Krpeľany.

Cerasus avium: Turecká, Salašky, bučina neďaleko salaša, 951 m, 48°51'25,9" s. š., 19°05'13,2" v. d., ± 10 m, 7180b, Hegedúšová 6. 7. 2012 not.

Nález posúva doterajšie vertikálne maximum (910 m) vo Veľkej Fatre (cf. Kliment et al. 2008: 252).

Cerinth minor: Ružomberok-Podsuchá, strmý sutinový trávnatý žľab na južných svahoch masívu vrchu Šiprúň nad dolinou Nižné Matejkovo, 1 270 m, 49°01'17,17" s. š., 19°13'35,74" v. d., 6981c, Jasík 4. 9. 2015 not.

Podľa dostupných údajov (Berta & Bertová 1992: 44) ide o najvyšší známy výskyt na území Slovenska. Autori ako vertikálne maximum uviedli lokalitu Osobitá, Teplý žľab, ca 1 100 m n. m. v Západných Tatrách (Futák 1965 not.).

Cirsium ×kornhuberi (*C. pannonicum* × *C. rivulare*): Drienok (1 267,6 m), vrchol, 7179b, Bernátová 29. 8. 1991 BBZ, revid. Bureš.

Výskyt tohto kríženca bol doteraz známy len z lokality Záhorie pri Blatnici (Textorisová 1919 SLO, 1930: 93), na rozhraní Veľkej Fatry s Turčianskou kotlinou.

Cortusa matthioli: Malá Smrekovica, okraj pásma pramenísk na západných až sz. svahoch pod kótou 1 469 m, v poraste s dominanciou *Carex paniculata*, 1 423 m, 49°00'28,02" s. š., 19°12'17,28" v. d., ± 8 m, 6981c, P. Kučera 4. 7. 2012 foto.

Vo Veľkej Fatre vcelku bežný druh v širokej škále lesných i nelesných spoločenstiev od údolí do supramontánneho stupňa, na vápencovom podklade (cf. Kliment et al. 2008: 169); z kryštalinika v severnej časti pohoria však doteraz nebol uvádzaný. Neďaleko uvedenej lokality rástla aj stokráska Micheliho (*Bellidiastrum michelii*), diagnostický druh triedy *Elyno-Seslerietea* združujúcej (vysoko)horské mačínové spoločenstvá na karbonátových horninách (P. Kučera 4. 7. 2012 foto).

Kortúza Matthioliho rastie na Slovensku takmer výlučne vo vápencových pohoriach Západných Karpát; výskyt na nevápencovom podklade je skôr raritou. Ojedinelý až hojný výskyt tohto druhu na kryštaliniku bol pozorovaný aj na viacerých lokalitách (Prašivá, Bôr, Krúpová hoľa, Ďumbier, Štiavnica a i.) v horskom až subalpínskom stupni západnej časti Nízkych Tatier (Jeslík 1970: 229).

Cotoneaster integerrimus: Sklabiňa, pahorok Hradište, skalnatý jz. hrebienok, 469 m, 49°02'25,2" s. š., 18°58'58,9" v. d., ± 7 m, Bernátová & Kliment 20. 6. 2016 not.

Podľa aktuálnych poznatkov ide o najnižší známy výskyt na Slovensku. Doterajšie vertikálne minimum (ca 550 m) zaznamenal Baranec (1992: 457) na úpätí vrchu Málinô pri Ružomberku. Druh z Hradišťa uviedol už Petrikovich (1913a: 43), avšak bez udania nadmorskej výšky.

Cyperus fuscus: Rakša, Nedožorská dolina, slatinná lúka na pravom brehu potoka Nedožor, 568 m, 48°51'39,66" s. š., 18°54'26,10" v. d., 7179a, Škovirová 10. 6. 2011 not. – Podhradie, ústie údolia Biely potok, ľavý breh potoka, ca 488 m, 49°04'52,47" s. š., 19°02'47,95" v. d., 6980a, Škovirová 26. 7. 2014 not.

Výskyt tohto v území zriedkavého druhu bol doteraz publikovaný len zo štyroch lokalít na západnom okraji územia (Urbanová 2007: 54, Kliment et al. 2008: 174, Škovirová 2012: 222).

Cypripedium calceolus, NT: Blatnica, Predný Drobkov, exponovaný skalnatý svah na ľavej strane smerom do sedla, 1 096 m, 48°54'08,4" s. š., 19°01'16,9" v. d., ± 5 m, 7080c, Hegedúšová 12. 7. 2013 not.

Zaujímavý vertikálny údaj, jeden z najvyšších v pohorí (cf. Kliment et al. 2008: 174).

Dactylorhiza fuchsii subsp. *sooiana*, NT: Belá, Jasenská dolina, Kašová, sz. svah, južne od chaty Nezábudka, asi 15 kvitnúcich jedincov, 593 m, 49°00'34,80" s. š., 19°00'44,65" v. d., 6980c, Škovirová & Očka 25. 6. 2005 foto.

Druhá lokalita tohto v území zriedkavého vstavačovca, doteraz uvádzaného len z okraja lesa na úpätí Kútnikovo kopca pri obci Hubová, 470–520 m (Ditě 1998: 34, Ditě & Jasík 2002: 20).

Dianthus deltoides: Ľubochnňa, Ľubochnianska dolina, na lúke pri križi vedľa horárne Čierňavy, 630 m, 49°01'43,84" s. š., 19°09'00,22" v. d., 6980d, Nechaj 14. 7. 2015 not.

Zriedkavý výskyt klinčeka slzičkového bol uvádzaný len z jz. okraja pohoria a z pasienkov na južnom svahu Ostrého brda (Kliment et al. 2008: 178); zo severnej časti pohoria doteraz nebol známy.

Dipsacus laciniatus: Podhradie, ústie údolia Biely potok, 473 m, 49°05'02,6" s. š., 19°02'48,6" v. d., ± 7 m, 6980a, Kliment 10. 7. 2014 not. – Blatnica, vrch Plešovica (684,1 m), okraj porastu krovín na západnom úpätí, neďaleko sedla k hradu, 558 m, 48°56'45,4" s. š., 18°56'33,3" v. d., ± 13 m, 7079d, Kliment 13. 7. 2016 not.

Pravdepodobne prehliadaný druh, s výnimkou dvoch historických údajov zdokumentovaný len zo štyroch lokalít na západnom okraji pohoria v okolí obcí Turčianske Jaseno, Turčianska Štiavnička, Kónské a Krpeľany (Kliment et al. 2008: 179).

Draba nemorosa, LC: Harmanec-jaskyňa, odstavená železničná stanica, 630 m, 7180c, Šípošová 25. 5. 2016 not. – Čremošné, železničná stanica, 680 m, 7179d, Šípošová 2014–25. 5. 2016 not. – Háj, okraj poľnej podhorskej cesty východne od obce, 525 m, 48°51'52,9" s. š., 18°53'34,7" v. d., ± 6 m, 7179a, Šípošová 23. 5. 2016 SAV. – Ružomberok, poľná cesta pri PP Bukovinka, 563 m, 48°59'58,9" s. š., 19°17'09,5" v. d., ± 3 m, 7081b, Bernátová & Šípošová 5. 5. 2008 BBZ.

Z Veľkej Fatry bol doteraz známy len starý, napriek viacnásobnému hľadaniu nepotvrdený údaj z okolia obce Blatnica: Blatnická dolina, pod Strednou (Textorisová 1888, 1900 BRA

sec. Peniašteková & Kliment 2002: 536). Na rozhraní pohoria s Turčianskou kotlinou rastie chudôbka hájna na Kuracom vŕšku pri Mošovciach (Kliment et al. 2008: 180). Najbližšie k novej lokalite pri Ružomberku bola zaznamenaná v koľajisku železničnej trate na sídlisku Roveň v Ružomberku, 480 m, 49°04'23,54" s. š., 19°18'43,32" v. d. (Dítě 2015 NI) a na železničnej stanici v Ružomberku, 480 m (Májeková et al. 2014: 78). V príľahlej Turčianskej kotline bola zdokumentovaná na všetkých železničných staniách v smere od Kremnice, od Hornej Štubne po Vrútky (Májeková et al. l. c., Šipošová ined.), čo poukazuje na jednu z ciest šírenia rastlín z Pohronia do Turčianskej kotliny a na západný okraj Veľkej Fatry. Mimo nich sa miestami hojne vyskytovala aj v koľajiskách odstavených, málo používaných nástupišť. K úbytku (ale nie zániku) výskytu došlo na staniách, kde sa pristúpilo k pokládke zámkovej dlažby, napr. v Turčianskych Tepliciach, kde tento druh evidujeme už od r. 2008.

V r. 2016 sme chudôbku hájnu na Bukovinke nenašli; lokalita zanikla v dôsledku úpravy poľnej cesty.

Eleocharis uniglumis, NT: Malá Smrekovica, pásmo pramenísk na západných svahoch pod kótou 1 469 m, 1 426 m, v okolí súradníc 49°00'30,72" s. š., 19°12'20,70" v. d., ± 7 m, P. Kučera 4. 7. 2012 foto, det. D. Bernátová.

Bahníčka jednoplevová bola vo Veľkej Fatre zaznamenaná na slatinných lúkach a v prameniskách prevažne v okrajových častiach pohoria, vo vyšších polohách zatiaľ len na južných a jv. svahoch Čierneho kameňa, 1 298–1 376 m (Kliment et al. 2008: 181).

Epilobium nutans, VU: Malá Smrekovica, prameniská na západných svahoch pod kótou 1 469 m, v poraste s dominanciou *Blysmus compressus*, 1 415 m, 49°00'29,10" s. š., 19°12'18,78" v. d., ± 6 m, Bernátová 1. 8. 2012 BBZ, tiež v pramenisku s *Deschampsia cespitosa* vyššie vo svahu, 1 425 m, 49°00'32,04" s. š., 19°12'20,82" v. d., ± 6 m, 6981c, Bernátová 28. 8. 2012 not.

Ohrozený druh, v území doteraz známy len z dvoch lokalít na kryštaliniku v severnej časti pohoria: Ružomberok-Podsuchá, mokrad' v závere doliny Výšné Matejkovo, 1 315 m (Bernátová et al. 2006a: 102); Smrekovica, mokrad' na sz. svahu, 1 355 m (Bernátová 2005 BBZ, Kliment et al. 2008: 183).

Epilobium tetragonum: Ľubochna, Ľubochnianska dolina, ústie pravostrannej doliny Rakytov, v poraste *Salix cinerea*, 738 m, 48°58'58,2" s. š., 19°08'15,6" v. d., ± 10 m, 7080b, Hrivnák, Slezák & Kliment 29. 7. 2014 not.

Spolu s publikovaným zápisom porastu *Salix elaeagnos* poníže Výšného tajchu v hornej časti Ľubochnianskej doliny, 774 m (Hrivnák, Kliment, Slezák & Nechaj in Chytrý et al. 2015: 274) ide o prvé údaje o výskyte vrbovky štvorhrannej z územia Veľkej Fatry.

Euonymus europaeus: Dolná Štubňa, alúvium potoka Žarnovica jv. od obce, jelšina (*Stellario-Alnetum glutinosae*), 558 m, 48°50'22,40" s. š., 18°52'38,80" v. d., ± 9 m, 7179c, Slezák & Hrivnák 6. 7. 2011 not. – Rakša, v poraste jelšín (*Carici acutiformis-Alnetum glutinosae*) pri NPR Rakšianske rašelinisko, 526 m, 48°52'48,1" s. š., 18°53'23,8" v. d., ± 3 m, 7179a, Slezák & Hrivnák 6. 7. 2011 not.

Údaje dopĺňajú poznatky o rozšírení tohto v území pomerne málo zdokumentovaného druhu na západnom okraji pohoria o lokality južne od Gaderskej doliny.

Falcaria vulgaris: Čremošné, svah nad cestou na východnom okraji obce, pred odbočkou na starú cestu do Banskej Bystrice, okraj krovinatého lemu, ca 700 m, 7179c, Šipošová jún 2014 not.

V území zriedkavý teplomilný druh, doteraz zaznamenaný len na dvoch lokalitách v okolí obcí Rakša a Blatnica (cf. Kliment 2008: 190). Napriek istej zastaralosti porovnávacích údajov (ca 460 m n. m.; Hlavaček et al. 1984: 320) ide pravdepodobne o najvyšší známy výskyt na území Slovenska.

Festuca amethystina: Ružomberok, Veľká skala (911,9 m), jv. svah pod vrcholom hrebienka, 903 m, 49°03'34,1" s. š., 19°16'44,6" v. d., ± 7 m, 6981b, Kliment 18. 6. 2015 not.

O výskyte kostravy ametystovej v širšom okolí Ružomberka zatiaľ neboli publikované údaje.

Festuca drymeja: Horný Harmanec, dolina Túfna, bukový les na strmom vjv. svahu s výskytom brál, relatívne riedky kobercovitý zárasť na ploche ca 30 × 50 m v okolí turistického chodníka, 870 m, 48°50'32,8" s. š., 19°01'33,4" v. d., 7180c, Máliš 27. 10. 2013 ZV.

Netypický, zriedkavý výskyt kostravy horskej na karbonátovom podklade. Prvý údaj z Veľkej Fatry.

Festuca pallens: Malý Lysec (1 297,2 m), južný svah pod vrcholom, 1 264 m, 48°59'10,8" s. š., 19°06'27,2" v. d., ± 3 m, 7080b, Hegedúšová 3. 7. 2015 not.

Jedna z mála izolovaných lokalít mimo Bralnej Fatry (cf. Kliment et al. 2008: 192).

Fragaria viridis: Mošovce, pahorok Krieslo (588,1 m), suchšia trávnatá stráň, 48°53'34,3" s. š., 18°54'49,4" v. d., ± 5 m, 7179a, Bernátová 7. 6. 2016 not. – Belá, Jasenská dolina, výslnná južná stráň oproti lyžiarskemu stredisku, pod odbočkou cesty do Turčianskeho Jasena, 49°00'45,4" s. š., 19°00'24,8" v. d., ± 5 m, 6979d, Kliment 6. 5. 2016 BBZ. – Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, hrebeň sv. od obce, výslnná trávnatá-krovinatá južná stráň nad penetrovanou poľnou cestou, 656 m, 49°01'39,5" s. š., 19°00'20,0" v. d., ± 6 m, 6980c, Kliment 13. 5. 2014 not. – Sklabinský Podzámok, úpätie vjv. svahov hradného kopca, 508 m, 49°03'11,2" s. š., 19°01'20,1" v. d., ± 7 m, 6980a, Kliment 7. 5. 2014 not. – Sklabiňa, pahorok Hradište, skalnatý jv. hrebienok, 483 m, 49°02'26,5" s. š., 18°59'00,9", ± 7 m, 6979d, Bernátová & Kliment 20. 6. 2016 not.

Fumana procumbens, NT: Čremošné, vrch Harmanovo (986,0 m nad Žarnovickou dolinou, skalnatý svah tesne pod hrebeňom, ca 940 m, 48°51'43,57" s. š., 18°56'32,02" v. d., 7179b, Jasík 23. 10. 2013 herb. Jasík.

Prvý údaj o výskyte deväťorky rozprestretej vo Veľkej Fatre; zároveň druhý najvyšší výskyt na Slovensku, ležiaci na severnej hranici súvislého areálu druhu (cf. Eliáš jr. 2008: 50, 53).

Gagea minima, VU: lúky na jz. svahu pod sedlom medzi Skalnou Alpou a kótou 1 367,5 m, nad záverom doliny Blatná, 1 308 m, 48°59'32,82" s. š., 19°11'49,02" v. d., ± 7 m, 7081a, P. Kučera 10. 5. 2011 foto.

Výskyt krivca najmenšieho v pohorí bol aktuálne známy len zo štyroch blízkych lokalít v závere Necpalskej doliny a na príľahlých úpätiach vrchov Borišov a Ploská (Kliment et al. 2008: 194). Nový nález je prvý v severnej časti Veľkej Fatry.

Galanthus nivalis, LC: Nolčovo, pri červeno značenom turistickom chodníku medzi vrchmi Tlstý diel (990,4 m) a Nižná Lipová (1 164,6 m), 970 m, 49°06'03,76" s. š., 19°07'18,13" v. d., 6880d, Nechaj 3. 5. 2015 foto.

Napriek viacerým údajom (cf. Kliment et al. 2008: 194) v území stále nedostatočne zdokumentovaný druh, vo vyšších polohách zaznamenaný na hlavnom chrbte a tzv. liptovskom hrebeni Veľkej Fatry; z turčianskeho hrebeňa severne od vrchu Lysec doteraz neboli publikované údaje o jeho výskyte.

Galium ×pomeranicum (*G. album* × *G. verum*): Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, východne od obce, lúky v závere pravostranného údolia Jasenskej doliny, 723 m, 49°01'12,6" s. š., 19°01'16,9" v. d., ± 6 m, 6980c, Bernátová 30. 6. 2016 not.

Výskyt tohto kríženca bol zatiaľ zdokumentovaný len v okolí obce Blatnica (Kliment et al. 2008: 198).

Gentianopsis ciliata: Ľubochňa, Ľubochnianska dolina-Krátke, neďaleko zjazdovky pri chate Lúčka, úpätie svahu nad potokom, 488 m, 49°05'47,8" s. š., 19°08'47,9" v. d., ± 4 m, 6980b, Hegedúšová 30. 8. 2013 not.

Uvedená lokalita patrí medzi najnižšie známe výskyty druhu vo Veľkej Fatre.

Gladolus imbricatus, LC: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, východne od obce, pramenisko v závere pravostrannej dolinky Jasenskej doliny, 5 jedincov, 732 m, 49°01'16,2" s. š., 19°01'26,7" v. d., ± 4 m, 6980c, Bernátová 30. 6. 2016 not. – Horné Jaseno, hrebeň sv. od obce, dva jedince, 632 m, 49°01'49,6" s. š., 19°00'11,5" v. d., ± 4 m, 6980c, Bernátová 30. 6. 2016 not.

V území pomerne zriedkavý druh s koncentrovanejším výskytom v severnej až sv. časti, od Černovských lúk pri Ružomberku po širšie okolie obce Liptovské Revúce; na západnom okraji územia je známy len z okolia obce Čremošné a vrchu Lysec pri Belej (Kliment et al. 2008: 201–202).

Hippochaete hyemalis: Nolčovo, spevnený kamenistý svah hradskej do Krpelian, nad ľavým brehom Váhu, západne od vyvýšeniny s miestnym názvom Hriech, ca 200 jedincov, 407 m, 49°06'44,29" s. š., 19°05'02,98" v. d., 6880c, Škovirová 9. 8. 2011 TM.

Výskyt prasličky zimnej na sekundárnom stanovišti, na rozdiel od prasličky pestrej (*Hippochaete variegata*), je skôr ojedinelý (cf. Hadinec et al. 2015: 56). V roku 2015 sme pozorovali postupný zánik populácie zarastaním *Rubus* sp.

Hippochaete ramosissima: Rakša, východná časť kameňolomu, niekoľko jedincov, 523 m, 48°52'35,63" s. š., 18°53'49,73" v. d., 7179a, Škovirová & Očka 5. 6. 2011 TM, 22. 8. 2011 TM. – Krpel'any, pod cestou do Nolčova poniže priehradnej hrádze, spevnený skalnatý svah ľavého brehu Váhu, väčšia populácia; roztrúsene aj popri okraji asfaltovej cesty, 417 m, 49°07'40,70" s. š., 19°05'47,47" v. d., 6880d, Škovirová & Očka 20. 6. 2012 TM. – Nolčovo, pri mŕtvom ramene Váhu pod pahorkom Hradisko, porast s rozlohou ca 12 × 1–2 m, 413 m, 49°06'35,99" s. š., 19°04'07,56" v. d., 6880c, Škovirová 6. 8. 2011 not.

Rovnako ako v prípade dvoch doteraz známych výskytov údolí Váhu v okolí obcí Hubová a Lubochňa (cf. Futák 1966: 62, Novák 1971: 49) ide s najväčšou pravdepodobnosťou o sekundárne výskyt. Z vyslovene sekundárnych stanovišť – železničných staníc – uviedli výskyt druhu Májeková et al. (2014: 79).

Výskyt prasličky konáristej v lome pri Rakši bol v čase nálezu ohrozený zatopením stanovišťa, z dôvodu zahatania odtoku vody nánosmi štrku; na lokalite pod pahorkom Hradisko pri Nolčove absenciu pastvy.

Hippochaete variegata, NT: Nolčovo, ruderalizované stanovište pred záhradkárskou osadou západne od obce, 402 m, 49°06'38,51" s. š., 19°03'46,29" v. d., 6880c, Škovirová 25. 7. 1990 TM.

Nález pri Nolčove dopĺňa doteraz známe poznatky o rozšírení druhu na západnom okraji Veľkej Fatry.

V roku 2015 populácia zanikla v dôsledku zarastania smlzom *Calamagrostis epigejos* a krovinami.

Hippochaete ×moorei: Necpaly, Necpalská dolina, východný okraj areálu vodného zdroja, ca 563 m, 48°58'28,92" s. š., 19°00'09,67" v. d., 7080a, Škovirová 23. 7. 2011 TM, revid. Kubát.

Z Necpalskej doliny pochádza aj prvý a dlhý čas jediný zber tohto vzácného ustáleného krízenca z Veľkej Fatry (Blatný 1949 BRA sec. Futák 1966: 80). Na drobnej štrkovej vyvýšenine pri ceste na dne údolia sz. [správne: jz.] od hájovne Smrekov ho neskôr zbierali Hadinec & Krahulec (2001 PRC sec. Kliment et al. 2008: 185). Naďalej ide o jedinú známe náleziská v pohorí, zároveň o najvyšší známy výskyt na Slovensku.

V roku 2015 sme zaznamenali výrazné zníženie početnosti populácie v dôsledku nekosenia údolnej lúky.

Juncus ranarius, DD: Háj, okraj role nad obcou, ca 513 m, 48°51'52,7" s. š., 18°53'15,7" v. d., 7179a, Bernátová 26. 5. 2009 BBZ.

O výskyte druhu v území doteraz neboli publikované údaje.

Juniperus sibirica (*J. communis* subsp. *nana* Syme): Skalná Alpa, jv. svah pod vrcholom, 1 445 m, 48°59'02,70" s. š., 19°11'35,70" v. d., ± 5 m, 7081a, Bernátová 31. 8. 2011 not.

Nález dopĺňa doterajšie poznatky o roztrúsenom výskyte tohto nízkeho poliehavého kra v hrebových polohách Veľkej Fatry (cf. Jasičová 1966: 304, Kliment et al. 2008: 215).

Koeleria tristis; NT, KZ: Ružomberok, Veľká skala, trávnatô-štrkovitý svah pod vrcholom hrebienka, 910 m, 49°03'35,5" s. š., 19°16'44,2" v. d., ± 6 m, 6981b, Kliment 18. 6. 2015 BBZ.

Nález na Veľkej skale dopĺňa zatiaľ menej preskúmané rozšírenie tohto západokarpatského endemita v severnej časti pohoria (cf. Kliment et al. 2008: 216; Turis 2015, obr. 1).

Lilium bulbiferum subsp. *bulbiferum*, NT: Horný Jelenec-Rybô, okraj lesa na východnom okraji osady, 723 m, 48°52'08,51" s. š., 19°07'37,63" v. d., 7180b, Jasík 25. 6. 2012 not. – Ružomberok-Černová, Černovské lúky, ssv. svah, 590 m, 49°05'53,8" s. š., 19°14'09,1" v. d., ± 5 m, 6981a, Kliment 2. 7. 2010 not.

Údaje dopĺňajú doteraz známe rozšírenie ľalie cibul'konosnej v jv. časti Veľkej Fatry a v širšom okolí Ružomberka (cf. Kliment et al. 2008: 221, Dítě 2013b: 78).

Linum flavum, NT: Turčianska Štiavnička, južne orientovaná stráň na okraji zarastajúceho pasienka severne od vrchu Máleník (704,8 m), 460 m, 49°04'59,39" s. š., 19°01'55,41" v. d., Očka 16. 6. 2013 foto. – Ružomberok, Kalvária, nekosené, strmé svahy s roztrúsenými krovínami nad ulicou Do Dielca, desiatky rastlín na dvoch miestach: 590 m, 49°04'24,53" s. š., 19°17'22,00" v. d. a 615 m, 49°04'19,60" s. š., 19°17'18,04" v. d., 6981b, Dítě 30. 6. 2016 not. – Ružomberok-Biely Potok, stráň južne od opusteného lomu Vápenka, tisíce jedincov, 550–590 m, 49°02'56,85" s. š., 19°17'48,71" v. d., 6981d, Dítě 29. 6. 1996 not., 3. 6. 2012 NI. – Biely Potok, strmá stráň nad dolným koncom mestskej časti, 530–590 m, 49°02'30,08" s. š., 19°17'36,82" v. d., 6981d, Dítě 29. 6. 1996 not. – Biely Potok, stráň Príkry nad južným okrajom mestskej časti, severne od žltô značeného turistického chodníka do Vlkoľínca, stovky jedincov, 590–670 m, 49°02'24,45" s. š., 19°17'30,40" v. d., 6981d, Dítě 29. 6. 1996 not., 23. 6. 2008 foto. – Ružomberok, Sidorovo (1 099,0 m), jv. svahy, malá výslnná trávnatô-skálnatá stráň pri poľnej ceste do Vlkoľínca, desiatky kvitnúcich jedincov, 693 m, 49°02'55,8" s. š., 19°17'29,4" v. d., ± 7 m, 6981d, Kliment 11. 6. 2014 not. – Sidorovo, výslnné, miestami zarastajúce jjv. stráne nad osadou Vlkoľíne, viac populácií s desiatkami jedincov, 807–845 m, 49°02'31,8" s. š., 19°16'48,0" v. d. až 49°02'38,1" s. š., 19°16'57,0" v. d., ± 7 m, Kliment 29. 6. 2016 not.

Nové nálezy dopĺňajú a spresňujú doteraz publikované údaje a doklady o rozšírení ľanu žltého v širšom okolí Ružomberka (cf. Mucina 1981: 37, Futák 1982: 518, Nechaj 2016: 39–40) a na západnom okraji Veľkej Fatry.

Lokalita druhu pri Turčianskej Štiavničke bola v roku 2014 z väčšej časti oplotená a intenzívne spásaná. V roku 2016 bol výskyt kvitnúcich rastlín (ca 15 jedincov) overený len v úzkom páse medzi plotom a krovínami trnky, kde naopak populáciu ohrozuje sukcesia.

Listera cordata, NT: Ružomberok-Jazierce, prirodzená rašelinná smrečina na strmých severných svahoch bezmennej kóty (ca 1 350 m) medzi vrchmi Šiprúň a Pulčíkovo (1 237,9 m), nad pravou stranou Trlenskej doliny, 1 240 m, 49°01'20,99" s. š., 19°14'34,08" v. d.; 1 198 m, 49°01'22,76" s. š., 19°14'34,69" v. d., 6981c, obe Jasík 18. 6. 2015 not.

Údaje dopĺňajú postupne sa rozširujúce poznatky o výskyte bradáčika srdcovitého v pohorí (cf. Kliment et al. 2008: 222; Dítě et al. 2012: 143; Jasík 2012: 108, 2014: 258).

Malaxis monophyllos, NT: Ľubochňa, Červený grúň (1 138,8 m), nad chodníkom z údolia Salatín do doliny Bystré, 1 020 m, 49°04'51,88" s. š., 19°11'35,83" v. d., 6981a, Nechaj 7. 7. 2011 not.

Malus sylvestris: Belá, vrch Lysec (1 380,9 m), jz. svah pod Pôľkou, starý lieskový porast pri hornom okraji lesa, 1 045 m, 48°59'57,5" s. š., 19°02'43,9" v. d., ± 6 m, 7080a, Kliment 8. 7. 2014 not.

Zatiaľ najvyšší zdokumentovaný výskyt jablone planej v pohorí.

Matteuccia struthiopteris, NT: Ľubochňa, Ľubochňianska dolina, spodná časť, rozhranie kosnej lúky a mladej jelšiny medzi údolnou cestou a pravým brehom Ľubochňianky, porast s rozlohou ca 4 × 3 m, 475 m, 49°06'31,9" s. š., 19°08'24,2" v. d., ± 5 m, 6980d, Kliment 28. 6. 2016 BBZ.

Potvrdenie viac ako 145 rokov starého údaja: Ľubochňa, od obce k hájovni Salatín, úpätie pravej údolnej steny, pri okraji lúky (Fritze & Ilse 1870: 518), ktorý sa napriek opakovanému hľadaniu dlho nedarilo overiť (cf. Schidlay 1966: 173, Kliment et al. 2008: 227).

Molinia caerulea, NT: Blatnica, vrch Tlstá (1 373,3 m), tvorí porast nad hornou hranou skalných stien, 1 303 m, 48°56'00,96" s. š., 18°58'07,62" v. d., ± 5 m, 7079d, Bernátová 23. 7. 2013 BBZ. – Ľubochňa, Ľubochňianska dolina-Krátke, neďaleko zjazdovky pri chate Lúčka, úpätie svahu nad potokom, 522 m, 49°05'35,8" s. š., 19°08'35,2" v. d., ± 3 m, 6980b, Hegedúšová 30. 8. 2013 not.

Vo Veľkej Fatre pomerne zriedkavý druh, zaznamenaný najmä na slatinných lúkach v údoliach a na okrajoch pohoria, vo vyšších polohách len v lavínových žľaboch na jv. svahu vrchu Malá Pustalovčia, 1 469–1 475 m a v mokradiach na jv. a západnom svahu Ploskej, po 1 466 m (Kliment et al. 2008: 230).

Moneses uniflora, LC: Malá Smrekovica, strmý sz. svah, okraj malého potôčika, 1 431 m, 49°00'26,40" s. š., 19°12'15,06" v. d., ± 10 m, 6981c, P. Kučera 4. 7. 2012 foto.

Druh sme doteraz v území registrovali len na karbonátovom podklade (cf. Kliment et al. 2008: 230).

Myosotis sparsiflora: Turčianska Štiavnička, údolie Kantorského potoka južne od obce, zruderalizovaný spodný okraj lúky (subas. *Anthriscetum sylvestris poetosum trivialis*), 467 m, 49°04'02,2" s. š., 19°01'02,5" v. d., ± 6 m, Kliment 2. 6. 2016 BBZ.

O výskyte nezábudky riedkokvetej v území doteraz existovalo len niekoľko starších, nepotvrdených údajov z rokov 1872 až 1933 z okolia obcí Turecká a Lubochňa (bližšie Kliment et al. 2008: 231).

Petasites albus: Malá Smrekovica, strmý sz. svah, pramenisko powyše lokality *Moneses uniflora* (súradnice pozri tam), ca 1 440 m, 6981c, P. Kučera 4. 7. 2012 foto.

Najvyššie známe nálezisko deväťsilu bieleho vo Veľkej Fatre. Doteraz najvyšší výskyt bol zistený v poraste horských vrčín na sv. svahu Ploskej, 1 425 m (Kliment et al. 2008: 237).

Poa remota: Podhradie, mokraď ssv. od obce, pri hradskej do Konského, 442 m, 49°06'07,6" s. š., 19°04'26,0" v. d., ± 8 m, Bernátová & Kliment 20. 6. 2016 BBZ.

Lipnica oddialená bola doteraz v území známa len z okolia obcí Staré Hory a Blatnica (cf. Kliment et al. 2008: 246).

Polemonium caeruleum: Háj, mokraď Konopiská na sv. okraji obce, 507 m, 48°51'49,6" s. š., 18°53'14,6" v. d., ± 5 m, 7179a, Šípošová 31. 5. 2016 SAV.

Výskyt vojnovky belasej v území bol doteraz publikovaný len z dvoch lokalít: z okraja NPR Rašianske rašelinisko, ca 525 m (Šípošová 1994 SAV; cf. Kliment et al. 2008: 246) a z Lubochňanskej doliny (Futák 1963 not. sec. Goliašová 1988: 530). V herbári Botanického ústavu SAV je deponovaná aj nie celkom typická položka z lúk nad osadou Vlkolínec (Goliašová 1985 SAV). Ďalšia lokalita je situovaná na jz. okraji záujmového územia: Dolná Štubňa, pri potoku Teplica, ca 530 m (Šípošová 1999 SAV).

Na Konopiskách sa objavilo niekoľko modrokvetých jedincov po minuloročnom pokosení mokrade. Lokalita leží na rozhraní s Turčianskou kotlinou.

Potamogeton natans: Mošovce, údolie potoka Rybník východne od obce, mokraď tesne nad sútokom zdrojnic potoka, 520 m, 48°53'53,9" s. š., 18°54'47,8" v. d., ± 11 m, Bernátová 27. 5. 2009 BBZ.

O výskyte červenavca plávajúceho v území existoval dosiaľ len starý, nepotvrdený údaj z Harmaneckej doliny (Petrogalli 1887: 63). V príľahlej časti Turčianskej kotliny je druh známy napr. z antropogénnej vodnej nádrže pri bývalej tehelni jv. od obce Sučany (Hrivnák & Kochjarová 2008: 272).

Potentilla filiformis: Nolčovo, piesčitá naplavenina v oblasti starého koryta Váhu pod pahorkom Hradisko, 403 m, 49°06'35,99"s. š., 19°04'07,56" v. d., 6880c, Škovirová 30. 4. 2011 TM.

Výskyt nátržníka maličkého v území bol doteraz doložený len dvomi staršími zbermi z vrchu Vysoký grúň (863,1 m) pri Lubochni (cf. Goliašová 1992: 217).

Potentilla supina: Blatnica, centrum obce, pri okraji hradskej v križovatke hlavnej cesty a cesty do Mošoviec, 490 m, 48°56'14,3" s. š., 18°55'31,9" v. d., ± 4 m, Bernátová 13. 9. 2013 not. – Sklabinský Podzámok, údolie Kantorského potoka ssz. od obce, poľná cesta v spodnej časti trávnatého svahu na západnom úpätí pahorka Mikulášková, 475 m, 49°03'45,0" s. š., 19°01'08,8" v. d., ± 7 m, 6980a, Kliment 10. 7. 2014 BBZ.

Prvé údaje o výskyte nátržníka poliehavého vo Veľkej Fatre (cf. Goliašová 1992: 191–193). Na lokalite v Blatnici pretrval v rokoch 2013–2015, v r. 2016 sme už výskyt nepotvrdili.

Primula auricula subsp. *hungarica*; LC, KZs: Krpeľany, vrch Sokol (783,0 m), skalnaté západné úpätie nad Vodnou nádržou Krpeľany, 443 m, 49°08'15,30" s. š., 19°05'39,06" v. d., Bernátová 9. 7. 2007 not.

Aktuálne najnižší známy výskyt prvosiienky holej vo Veľkej Fatre.

Pseudolysimachion spicatum: Ružomberok-Biely Potok: stráň južne od opusteného lomu Vápenka, 550–590 m, 49°02'56,85" s. š., 19°17'48,71" v. d., Dítě 20. 7. 2004 not. – Biely Potok, stráň Príkry nad južným okrajom mestskej časti, severne od žltého značeného turistického chodníka do Vlkoľina, 590–620 m, 49°02'24,45" s. š., 19°17'30,40" v. d., 6981d, Dítě 15. 8. 2005 not.

Zo severnej časti pohoria zatiaľ neboli publikované údaje o výskyte tohto druhu.

Pyrus pyraeaster: Sklabinský Podzámok: trávno-krovinatá vjv. stráň hradného kopca, 516 m, 49°03'11,7" s. š., 19°01'18,8" v. d., ± 7 m, 6980a, Kliment 29. 4. 2016 not. – Sklabinský Podzámok, Podzámocká dolina, pri údolnej ceste povyš horárne Maršalovo, 554 m, 49°03'00,5" s. š., 19°02'39,2" v. d., ± 6 m, 6980a, Kliment 29. 4. 2016 not. – Hubová, zarastajúca zsz. stráň pod vrcholom szs. výbežku kóty 634,5 m, 522 m, 49°06'56,3" s. š., 19°11'53,9" v. d., ± 7 m, 6881c, Kliment 17. 6. 2014 not.

Na všetkých lokalitách sme zaznamenali len výskyt krovitých jedincov. Pravdepodobne prehladaný, v území častejší druh, než vyplýva z doteraz publikovaných údajov (cf. Kliment et al. 2008: 255).

Ranunculus sardous: Háj, okraj role nad obcou, ca 513 m, 48°51'52,7" s. š., 18°53'15,7" v. d., 7179a, Bernátová 26. 5. 2009 BBZ. – Sklabinský Podzámok, jv. svah hradného kopca, okraj chodníka k hradu, 560 m, 49°03'11,1" s. š., 19°01'12,5" v. d., ± 5 m, 6980a, Kliment 29. 4. 2016 BBZ.

Prvé údaje o výskyte iskerníka sardínskeho v území.

Ribes nigrum: Rakša, v poraste jelšín (*Carici acutiformis*-*Alnetum glutinosae*) pri NPR Rakšianske rašelinisko, 526 m, 48°52'48,1" s. š., 18°53'23,8" v. d., ± 3 m, 7179a, Slezák & Hrivnák 6. 7. 2011 not. – Podhradie, Podhradská dolina, rozsiahla mokraď v ústí doliny, 507 m, 49°04'50,4" s. š., 19°03'59,3" v. d., ± 5 m, 6980a, Bernátová & Kliment 20. 6. 2016 not. – Stankovany-Rojkov, PR Rojkovské rašelinisko, východný okraj, 436 m, 49°08'54,2" s. š., 19°09'22,5" v. d., ± 6 m, 6880d, Bernátová & Kliment 9. 5. 2016 not.

Druh na Slovensku s nejasným pôvodom (Medvecká et al. 2012: 309), v pohorí vo voľnej prírode doteraz zaznamenaný len v údolí severne od Dolného Harmanca (Kochjarová & Danihelka in Benčaťová & Ujházy 1988: 44).

Rorippa sylvestris: Ľubochňa, trávnatý okraj poľnej cesty nad časťou Píla, 464 m, 49°06'44,8" s. š., 19°09'12,0" v. d., ± 5 m, 6880d, Kliment 1. 7. 2014

not. – Hubová, zruderalizovaná plocha pri hradskej na dolnom konci obce, 447 m, 49°07'04,2" s. š., 19°10'43,1" v. d., ± 7 m, 6881c, Kliment 17. 6. 2014 not.

V území pravdepodobne častejší, ale prehliadaný druh, doteraz uvádzaný len z okolia obcí Dolný Harmanec, Sklabinský Podzámok, Turčianska Štiavnička a Ružomberok (Kliment et al. 2008: 260).

Sagina procumbens: Malá Smrekovica, sz. svahy, trávnatá enkláva v smrečine pod kótou 1 469 m, pramenisko s *Deschampsia cespitosa*, 1 425 m, 49°00'32,04" s. š., 19°12'20,82" v. d., ± 6 m, 6981c, Bernátová 28. 8. 2012 BBZ.

Vo Veľkej Fatre zriedkavý druh (cf. Kliment et al. 2008: 263, Hodálová & Feráková 2012: 198), v hrebeňovej časti pohoria doteraz najvyššie zaznamenaný v mokradi na jv. svahu Ploskej, 1 337 m (Kliment et al. l. c.).

Salix rosmarinifolia, NT: Rakša, dolina Rakša (Mača), slatinné lúky v spodnej časti údolia, ca 545 m, 48°53'01,26" s. š., 18°54'27,60" v. d., ± 6 m, 7179a, Bernátová 30. 5. 2011 BBZ. – Mošovce, mokrade na pravom brehu potoka Rybník južne od pahorka Krieslo, 525 m, 48°53'28,08" s. š., 18°54'22,14" v. d., ± 3 m, 7179a, Bernátová 19. 5. 2008 BBZ.

V pohorí zriedkavý druh, doteraz uvádzaný spolu z 5 lokalít (cf. Kliment et al. 2008: 264, Kochjarová 2009: 42, Bernátová & Škovirová 2012: 59). Najbližšie k zisteným lokalitám rastie v NPR Rakšianske rašelinisko a pod prameniskom potoka Rybník.

Saxifraga tridactylites: Ľubochňa, horný koniec obce, na západ sklonená vápencová skala nad cestou, ca 30 kvitnúcich jedincov vo vankúšikoch machov, 465 m, 49°06'48,8" s. š., 19°09'19,5" v. d., ± 7 m, 6880d, Kliment 5. 5. 2016 BBZ.

Novozistený výskyt v Ľubochni spája štyri doteraz známe lokality druhu v Bralnej Fatre (cf. Kliment et al. 2008: 267) s nedávno publikovaným náleziskom v PP Jazierske travertíny pri Ružomberku (Dítě & Melečková 2016: 86), ktoré však prvému autorovi bolo známe už dávnejšie (Dítě 27. 4. 1993 not.).

Saxifraga rotundifolia, LC: Ľubochňa, Ľubochnianska dolina, údolie Čierňavy, prameniská v prirodzenej smrečine v závere doliny, 1 165 m, 49°01'30,36" s. š., 19°12'34,56" v. d., 6981c, Jasík 26. 10. 2015 not. – Ružomberok-Podsuchá, bezprostredné okolie potoka v závere doliny Nižné Matejkovo na sv. svahoch masívu Malej Smrekovice, 1 230 m, 49°00'44,9" s. š., 19°12'51,88" v. d., 6981c, Jasík 14. 6. 2015 not.

Údaje dopĺňajú doterajšie sporadické poznatky o rozšírení lomikameňa okrúhlostého v severnej časti pohoria (Kliment et al. 2008: 266).

Schoenoplectus tabernaemontani, NT: Stankovany-Rojkov, PP Rojkovská travertínová kopa, dva malé porasty na brehu jazierka, 454 m, 49°08'48,1" s. š., 19°09'37,8" v. d., ± 3 m, 6880d, Bernátová 7. 5. 2013 BBZ.

Výskyt škripinca dvojbliznového bol nedávno potvrdený v ochrannom pásme NP Veľká Fatra, na pravobrežnej nive Somolického potoka medzi obcami Turčiansky Michal a Háj (Bernátová et al. 2006a: 89). Z vlastného pohoria doteraz neboli známe žiadne údaje.

Pri overovaní nálezu v Rojkove sme 6. 5. 2016 potvrdili výskyt škripinca len na južnom okraji jazierka na ploche ca 1,5 × 0,25 m, aj tam je však ohrozený terénymi úpravami brehov jazierka a ich zošľapovaním návštevníkmi prírodnej pamiatky, využívanej ako prírodné kúpalisko.

Scutellaria galericulata: Rakša, v poraste jelšín (*Carici acutiformis-Alnetum glutinosae*) pri NPR Rakšianske rašelinisko, 526 m, 48°52'48,1" s. š., 18°53'23,8" v. d., ± 3 m, 7179a, Slezák & Hrivnák 6. 7. 2011 not.

Sisymbrium strictissimum: Ružomberok-Baničné, breh potoka v záhradkárskej osade Kosovo, 547 m, 49°03'37,1" s. š., 19°17'48,8" v. d., ± 4 m, 6981b, Kliment 4. 6. 2015 not. – Ružomberok, ľavý breh Revúcej medzi PP Bukovinka a Podsuchou, 560 m, 48°59'52,8" s. š., 19°17'20,4" v. d., ± 9 m, 7081b, Kliment 26. 7. 2016 not. – Ľubochnňa, Ľubochnianska dolina, spodná časť, 480 m, 49°06'11,7" s. š., 19°08'23,9" v. d., ± 6 m, 6880d, Kliment 28. 6. 2016 not.

Rovnako ako druh *Ribes nigrum* bol aj huľavník tuhý zaradený medzi nejasné prípady z hľadiska pôvodu (Medvecká et al. l. c.). Zo severnej časti pohoria zatiaľ neboli publikované údaje o jeho výskyte.

Sorbus chamaemespilus, NT: Ľubochnňa, Čierňavský vrch (1 318,4 m), skaly v smrekovom lese tesne pod vrcholom, 1 225 m, 49°02'45,52" s. š., 19°11'04,86" v. d., 6981c, Jasík 9. 9. 2013 not. – Ružomberok-Jazierce, prirodzená rašelinná smrečina na strmých severných svahoch bezmennej kóty (ca 1 350 m) medzi vrchmi Šiprún a Pulčíkovo, nad pravou stranou Trlenskej doliny, 1 240 m, 49°01'19,36" s. š., 19°14'42,82" v. d.; 1 218 m, 6981c, Jasík 18. 6. 2015 not.

Napriek pomerne vysokému počtu známych lokalít (cf. Kliment et al. 2008: 275) je mišpuľka, vzhľadom na málopočetné populácie, v území zriedkavá. Údaje dopĺňajú sporadické dáta o jej výskyte v sv. časti pohoria.

Stachys palustris: Turčianska Štiavnička, severné úpätie vrchu Máleník, nitrofilný lem krovín, 493 m, 49°04'52,8" s. š., 19°02'18,9" v. d., 6980a, Kliment 7. 7. 2016 not. – Podhradie, vjv. úpätie vrchu Máleník, okraj trnkového porastu, 513 m, 49°04'53,7" s. š., 19°02'56,2" v. d., 6980a, Kliment 7. 7. 2016 not. – Ľubochnňa, ľavý breh Ľubochnianky v obci, 452 m, 49°07'10,0" s. š., 19°09'49,7" v. d., ± 6 m, 6881c, Kliment 1. 7. 2014 not. – Ružomberok-Biely Potok, pri motoreste Vlčí dvor, zruderalizovaná plocha za mostom cez riečku Revúca, 532 m, 49°01'17,5" s. š., 19°17'24,0" v. d., 6981d, Kliment 12. 7. 2016 not.

Stipa joannis, NT: Blatnica, vrch Ostrá, Slnčné skaly nad Blatnickou dolinou, strmý skalnatý južný svah, spodný rad skál, ca 705 m, v otvorenom po-

raste *Carex humilis* a *Bromus monocladus*, 48°54'37,8" s. š., 18°57'30,3" v. d., ± 8 m, 7079d, Bernátová 24. 6. 2014 BBZ.

Výskyt nadväzuje na doteraz jedinú známu lokalitu druhu pod skalným previsom v hornej časti Slnecných skál (Bernátová 1987: 93, 1991: 24).

Taraxacum brandenburgicum, VU: Ploská, mokrade na jv. svahoch, v porastoch *Allium schoenoprasum* subsp. *alpinum*, 1 460–1 465 m, 48°55'40,26" s. š., 19°07'23,94" v. d., 7080d, Bernátová & P. Kučera 28. 6. 2008 BBZ, det. Štěpánek.

Podľa publikovaných údajov (Kirschner & Štěpánek 1998: 93) na Slovensku veľmi zriedkavý druh, doložený len z troch lokalít na Podunajskej nížine a z mokrade pri Stankovanoch. Aj z tohto pohľadu je výskyt pod vrcholom Ploskej mimoriadne zaujímavý.

Taraxacum skalinskanum, VU: Ploská, mokrade na jv. svahoch, v porastoch *Allium schoenoprasum* subsp. *alpinum*, 1 464 m, 48°55'40,08" s. š., 19°07'21,96" v. d., 7080d, Bernátová 19. 6. 2008 BBZ, det. Štěpánek.

Výskyt tohto ohrozeného druhu púpavy vo Veľkej Fatre bol doteraz známy len zo Žarnovickej doliny (Kirschner 1985 PRA, Kirschner & Štěpánek 1992: 19, 1998: 183).

Taraxacum subdolum, VU: Ploská, mokrade na jv. svahoch, v porastoch *Allium schoenoprasum* subsp. *alpinum*, 1 464 m, 48°55'40,08" s. š., 19°07'21,96" v. d., 7080d, Bernátová 4. 6. 2008 BBZ, 19. 6. 2008 BBZ, oba det. Štěpánek.

Výskyt druhu na území Slovenska je doložený zo Strážovských vrchov, Jablunkovského medzihoria, Krivánskej Fatry, Nízkych Tatier, Pienin, Spišskej kotliny, Spišských vrchov, ale aj z Podunajskej nížiny (Kirschner & Štěpánek 1998: 265). Z Veľkej Fatry nebol doteraz uvádzaný. Najbližšie k územiu bol zbieraný pri Stankovanoch (Štěpánek 1982 PRA, cf. Kirschner & Štěpánek l. c.).

Tephrosieris crispa: Horný Harmanec, dolina Zalámaná, pramenisko nad právnym brehom Zalámaného potoka, v blízkosti jeho sútoku s Harmaneckým potokom, vľavo od cesty na Kráľovu studňu, 756 m, J, 48°50'11,69" s. š., 19°00'53,1" v. d., 7180c, Jasík 26. 5. 2015 not.

Nález je potvrdením staršieho údaja o výskyte popolavca kučeravého v Zalámanej doline (Kmoníček 1932 PRC sec. Kochjarová 1995: 58).

Thalictrum lucidum, LC: Nolčovo, ľavý breh Váhu sv. od obce, 417 m, 49°06'57,3" s. š., 19°05'26,1" v. d., ± 5 m, 6880d, Kliment 4. 7. 2016 BBZ. – Kráľovany, breh Váhu/Vodnej nádrže Krpeľany na začiatku Kráľovianskeho meandra, 427 m, 49°08'54,2" s. š., 19°06'25,9" v. d., 6880a, Topercer 19. 6. 2016 foto. – Kráľovany-Rieka, breh Vodnej nádrže Krpeľany, 427 m, 49°09'03,0" s. š., 19°05'50,7" v. d., 6880a, Topercer 19. 6. 2016 not.

Thlaspi perfoliatum: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, východne od obce, okraj krovitej remízky na južne sklonenom pasienku zsz. od hlbokkej strže, 640 m, 49°01'32,7" s. š., 19°00'43,8" v. d., ± 7 m, 6980c, Kliment

13. 5. 2014 not. – Sklabinský Podzámok, vjv. svah hradného kopca, 553 m, 49°03'11,1" s. š., 19°01'12,5" v. d., ± 5 m, 6980a, Kliment 7. 5. 2014 not. – Hubová, trávnatá východná stráň pod vrcholom ssz. výbežku kóty 634,5 m, 526 m, 49°06'57,8" s. š., 19°11'55,0" v. d., ± 7 m, 6881c, Kliment 21. 5. 2016 not.

Vo vlastnom pohorí zatiaľ zriedkavo zdokumentovaný druh (cf. Kliment et al. 2008: 283).

Tithymalus tommasinianus, LC: Hubová, zsz. stráň pod vrcholom ssz. výbežku kóty 634,5 m, 522 m, 49°06'56,3" s. š., 19°11'53,9" v. d., ± 7 m, 6881c, Kliment 17. 6. 2014 not. – Ružomberok, okraj cesty v rekreačnom areáli Málinô brdo, 907 m, 49°03'05,8" s. š., 19°15'53,4" v. d., ± 5 m, 6981b, Kliment 29. 6. 2016 not.

Trifolium campestre: Mošovce, pahorok Krieslo, trávnatá stráň, 551 m, 48°53'34,3" s. š., 18°54'49,4" v. d., ± 5 m, 7179a, Bernátová 7. 6. 2016 not.

Podľa doterajších poznatkov v území (aj v obvode centrálnych Karpát) zriedkavý druh, doteraz pozorovaný len na dvoch lokalitách v okolí obce Necpaly a osady Vlkošinec pri Ružomberku (Kliment et al. 2008: 286).

Trifolium rubens: Čremošné, lesná čistina jz. od obce, pri krmelci, len niekoľko jedincov, 746 m, 48°50'36,2" s. š., 18°53'52,1" v. d., ± 8 m, 7179c, Šípošová jún 2011 – júl 2014 not. – Ružomberok-Biely Potok, stráň Príkry nad južným okrajom mestskej časti, severne od žltého značeného turistického chodníka do Vlkošince, 585 m, 49°02'22,68" s. š., 19°17'32,38" v. d., 6981d, Dítě 23. 6. 2008 foto.

V území veľmi zriedkavý druh, novšie uvádzaný len z vrchu Drienok (cf. Kliment et al. 2008: 287). Údaj sponad Bieleho Potoka je prvý zo severnej časti pohoria.

Trifolium spadiceum: Lubochňa, Lubochňanska dolina, ústie doliny Salatín, 533 m, 49°03'56,73" s. š., 19°09'13,70" v. d., 6980b, Nechaj 26. 6. 2009 foto. – Malá Smrekovica, pri turistickom chodníku neďaleko vojenskej zotavovne, 7081a, Nechaj 31. 7. 2009 not.

Jedny z mála aktuálnych údajov o výskyte d'ateliny gaštanovohnedej v pohorí (cf. Kliment et al. 2008: 287).

Typha angustifolia: Podhradie, Podhradská dolina, mokrad' v ústí doliny, 507 m, 49°04'50,4" s. š., 19°03'59,3" v. d., ± 5 m, 6980a, Bernátová 28. 7. 2011 not.

Výskyt pálky úzkolistej v území bol doteraz známy len zo Žarnovickej doliny a brehu Vodnej nádrže Krpeľany (Kliment et al. 2008: 288).

Utricularia minor, EN: Rakša, spodná časť údolia Rakša (Mača), porast s dominanciou chár, 563 m, 48°53'01,68" s. š., 18°54'55,80" v. d., ± 5 m, 7179a, Bernátová 30. 5. 2011 BBZ.

Vo Veľkej Fatre zriedkavý druh, v okolí Rakše nájdený v susednej doline Hrádky (Bernátová & Škovirová 2004: 219), v NPR Rakšianske rašelinisko (Škovirová 1987: 209, 213; Dítě et al.

2006a, elektronický appendix; Bernátová & Škovirová 2012: 60 a i.), prechodne aj v mokradi na dne ťažobného priestoru kameňolomu (Kliment et al. 2008: 289), ďalej v PR Rojkovské rašelinisko pri Stankovanoch-Rojkove (Škovirová 1988: 4, Topercer & Školek 1990: 10, Dítě et al. l. c., Topercer & Bernátová 2013: 10 a i.) a v slatine západne od PP Bukovinka pri Podsuchej, ca 560 m (Jasík 2012: 110).

Veronica anagallis-aquatica: Podhradie, údolie Biely potok, spodná časť, štrkovitý nános medzi ramenami potoka, 495 m, 49°04'52,4" s. š., 19°02'48,4" v. d., ± 6 m, 6980a, Kliment 2. 6. 2016 BBZ.

Vo Veľkej Fatre zriedkavý druh, doteraz známy z troch lokalít v jz. časti a troch v severnej až sv. časti pohoria (cf. Bernátová et al. 2006b: 66, Hrivnák & Kochjarová 2008: 271, Kliment et al. 2008: 291). Nové nálezisko vyplní značnú medzeru v známom rozšírení na západnom okraji Veľkej Fatry, medzi obcami Necpaly a Nolčovo.

Vicia angustifolia: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, južne od obce, trávnatá stráň nad cestou z Jasenskej doliny, nad rekreačnými chatami, ojedinele, 609 m, 49°00'47,3" s. š., 18°59'57,6" v. d., ± 6 m, 6979d, Kliment 6. 5. 2016 BBZ.

Vika úzkolistá bola uvádzaná len z dvoch lokalít v okolí Banskej Bystrice, v južnej časti fyto-geografického podokresu Veľká Fatra (cf. Kliment et al. 2008: 294); z nami vymedzeného územia však doteraz neboli známe údaje o jej výskyte.

Virga pilosa: Krpeľany, brehy Váhu pri pahorku Pohanovo (497,6 m), viacero plôšok v lemoch lužných lesov a krovín, 414 m, 6880c, Topercer 18. 10. 2014 not., 13. 12. 2014 not.

V ostatných rokoch pribúda na jemných sedimentoch vyplavovaných zo занесenej Vodnej nádrže Krpeľany.

S výnimkou starého, nepotvrdeného údaja z Lubochnianskej doliny (Fritze & Ilse 1870: 519) bol druh doteraz z územia známy len z deväťsilových porastov v závere Jasenskej doliny (Bernátová et al. 2002: 105, Jarolímek et al. 2002: 38).

Viscaria vulgaris: vrch Príslop (1 067,0 m) medzi vrchmi Kľak (1 394,1 m) a Nižná Lipová, pravidelne kosené lúky na jz. svahoch nad sedlom, 1 022 m, 49°04'23,5" s. š., 19°07'09,9" v. d., ± 4 m, 6980b, Hegedúšová 3. 7. 2013 not.

Vo Veľkej Fatre zriedkavo zdokumentovaný druh, novšie uvádzaný len z troch lokalít (cf. Kliment et al. 2008: 297, Ťavoda 2012: 538). Približne v rovnakej nadmorskej výške (1 020 m) ho v pohorí zaznamenal aj Mucina (1977: 773), a to v trávnych porastoch na ssv. svahu vrchu Málinô brdo pri Ružomberku.

Viscum album subsp. *abietis*: Čremošné, viac výskytov na jedliach v širšom areáli Čremošnianskych lazov a Medvedej doliny, 7179c/d, Šipošová 2008–2016 not. – Blatnica, vrch Tlstá, jz. svah nad jaskyňou Mažarná, na jedli v zmiešanom poraste s prevládajúcim dubom zimným, 861 m, 48°56'26,4" s. š., 18°57'30,4" v. d., ± 8 m, 7079d, Bernátová, Blanár & Kliment 18. 8. 2014 not. (cf. Chytrý et al. 2015: 276 ut *Viscum album*).

Výskyt na Tlstej predstavuje z regionálneho hľadiska výskovo zaujímavý údaj o rozšírení tohto v území stále nedostatočne zdokumentovaného poddruhu (cf. Kliment et al. 2008: 297).

b) zavlečené a pestované, splanievajúce (pod)druhy:

Adonis aestivalis; arch, nat, LC: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, južne od obce, nad rekreačnými chatami, nitrofilný lem krovín trnky pri poľnej ceste pod vrcholom hrebienka, vyše 100 kvitnúcich jedincov, 620 m, 49°00'54,2" s. š., 18°59'58,1" v. d., ± 6 m, 6979d, Kliment 31. 5. 2016 BBZ. – Horné Jaseno, vrchol hrebienka jv. od obce, čiastočne zruderalizovaný trvinno-bylinný porast na bývalej medzi pri okraji krovín trnky, ca 35 kvitnúcich jedincov, 638 m, 49°00'58,7" s. š., 19°00'05,4" v. d., ± 6 m, 6979d, Kliment 31. 5. 2016 not.

Hlaváčik letný bol doteraz známy len z pahorka Hradište pri Sklabini (Kliment 1984: 210) a z príľahlej časti Turčianskej kotliny, patriacej do ochranného pásma NP: Háj, bývalé terasované polička severne od obce, 516 m, len 4 jedince (Bernátová et al. 2006b: 82). – polia medzi obcami Rakša a Mošovce (Škovirová 1987: 213). Textorisová (1889 SLO) ho zbierala na Dieli pri Blatnici.

Aesculus hippocastanum; neo, nat: Belá, ústie Jasenskej doliny pri hornom okraji obce, okraj lesa, 507 m, 49°00'08,9" s. š., 18°59'24,3" v. d., ± 8 m, 6979d, Kliment 8. 7. 2014 not. – Nolčovo, ústie Veľkej doliny powyše obce, 433 m, 49°06'19,0" s. š., 19°04'53,7" v. d., ± 6 m, 6880c, Kliment 19. 5. 2016 not. – ľavý breh Váhu medzi obcami Hubová a Hrboltová, tri ojedinelé výskyty, 6881c, Kliment 26. 5. 2016 not. – Ružomberok, Kalvária, pri turistickom chodníku (modrá značka) pred vstupom do lesa, okraj stromovej remízky, 626 m, 49°04'20,2" s. š., 19°16'52,9" v. d., ± 4 m, 6981b, Kliment 3. 6. 2014 not.

Splanené výskyty krovitých jedincov. Pagaštan kónský v území splanieva pravdepodobne častejšie, publikované údaje o splanenom výskyte sú však zatiaľ skôr sporadické (cf. Kliment et al. 2008: 127). V ochrannom pásme národného parku sme zaznamenali splanený krovitý jedinec na brehu potôčika na severnom okraji obce Mošovce, 484 m (Kliment 2. 7. 2014 not.).

Aizopsis hybrida (*Sedum hybridum* L.): Blatnica, horný koniec obce, splanený na šikmom dláždenom pravom brehu Blatnického potoka, 498 m, 48°55'53,0" s. š., 18°55'52,7" v. d., ± 6 m, 7079d, Kliment 30. 7. 2014 BBZ. – Sklabinský Podzámok, betónový múrik na moste ponad Kantorský potok, splanený trs, 505 m, 49°03'14,2" s. š., 19°01'22,2" v. d., ± 9 m, 6980a, Kliment 2. 6. 2016 not., 30. 6. 2016 BBZ.

Z územia Slovenska bol druh doteraz uvádzaný len ako pestovaný (cf. Marhold et al. 1998: 351).

Ambrosia artemisiifolia; neo, inv: Rakša, Rakšianska dolina, powyše ústia, pri krmelci na pravom brehu potoka Rakša, 542 m, 48°53'02,5" s. š.,

18°54'21,9" v. d., ± 6 m, 7179a, Bernátová & Škovirová 26. 5. 2011 not. – Blatnica, Blatnická dolina, pri krmelci 250 m poniže ústia Juriášovej doliny, na ploche po vysypanom krmive pre zver, 680 m, 48°54'24,53" s. š., 18°57'38,43" v. d., 7079d, Očka 2. 7. 2016 foto.

Výskyt tohto invázneho druhu zjavne súvisí s výkonom poľovníctva (prikrmovanie zveri). Z územia Veľkej Fatry doteraz nebol uvádzaný. V Rakšianskej doline sme výskyt pri overovaní (14. 7. 2016) nepotvrdili.

Apera spica-venti; arch, inv: Nolčovo, okraj miestnej komunikácie na sz. okraji obce, 408 m, 49°06'39,7" s. š., 19°04'24,0" v. d., ± 5 m, 6880c, Kliment 4. 7. 2016 BBZ. – Ružomberok, okraj poľa pod Kalváriou, 564 m, 49°04'30,0" s. š., 19°17'25,5" v. d., ± 5 m, 6981b, Kliment 29. 6. 2016 BBZ.

Na Slovensku relatívne bežný (cf. Medvecká et al. 2012: 286), v území však zriedkavo zdokumentovaný invázny archeofyt, doteraz zaznamenaný len v okolí obce Sklabinský Podzámok (Kliment et al. 2008: 135).

Aristolochia durior: Ľubochňa, na starom drôtenom plote za mostom ponad Ľubochňianku, pri odbočke cesty k penziónu Vila Astória, 448 m, 49°07'12,2" s. š., 19°09'53,2" v. d., ± 6 m, 6880d, Kliment 1. 7. 2014 BBZ.

V priebehu nasledujúceho mesiaca po náleze bol porast vlkovec veľkolistého (ca 1,5 × 3 m) pri výmene drôteného pletiva zlikvidovaný, v r. 2015 sa však v plnom rozsahu obnovil. Napriek opakovaným pozorovaniam sme ani v jednom roku nezaznamenali kvitnúce jedince. Prvý údaj o výskyte tohto severoamerického druhu v pohorí. Zo Slovenska bol doteraz uvádzaný len ako pestovaný (cf. Marhold et al. 1998: 369).

Atriplex hortensis var. *rubra* (Crantz) DC.; arch, cas: Podhradie, ústie údolia Biely potok, navážka odpadu pri pravom brehu potoka, niekoľko splanených jedincov, 473 m, 49°05'01,7" s. š., 19°02'48,2" v. d., ± 6 m, 6980a, Bernátová & Kliment 20. 6. 2016 BBZ, foto.

Prvý údaj o splanenom výskyte *Atriplex hortensis* vo Veľkej Fatre. Výskyt v Blatnici (Textorisová 1898 SLO) sa vzťahoval na pestovaný exemplár (Hodálová 2016 in litt.).

Bidens frondosa; neo, inv: Staré Hory, trvale podmáčaná depresia asi 200 m powyše obce smerom na Donovaly, jelšina (*Carici acutiformis*-*Alnetum glutinosae*), 469 m, 48°49'55,2" s. š., 19°06'09,4" v. d., ± 5 m, 7180d, Slezák 8. 6. 2011 not.

Tretí známy údaj o výskyte tohto invázneho neofyta v pohorí (cf. Kliment et al. 2008: 144, Hrivnák & Kochjarová 2008: 273).

Campanula medium; neo, cas: Podhradie, horný koniec obce nad ústím údolia Biely potok, navážka štrku, jediný splanený jedinec, 483 m, 49°05'02,9" s. š., 19°02'49,8" v. d., ± 7 m, 6980a, Bernátová & Kliment 20. 6. 2016 foto.

Prvý údaj o splanení druhu v pohorí; aktuálny splanený výskyt z územia Slovenska neuvádzajú ani Goliašová et al. (2008: 242).

Chenopodium ficifolium; arch, nat: Turčianska Štiavnička, pri autobusovej zastávke, oproti obchodu, vtrúsene v poraste asociácie *Sambucetum ebuli*, 429 m, 49°05'09" s. š., 19°01'28" v. d., 6980a, Jarolímek 10. 6. 1987 not.

Autorom nie je známy žiaden publikovaný údaj o výskyte mrlíka figolitého vo Veľkej Fatre.

Conium maculatum; arch, nat: Rakša, Rakšianska dolina, povyše ústia, pri krmelci na pravom brehu potoka Rakša, 542 m, 48°53'02,5" s. š., 18°54'21,9" v. d., ± 6 m, 7179a, Bernátová & Škovirová 26. 5. 2011 not. – Blatnica, Sebeslavce, okraj hradskej, tisíce jedincov, 524 m, 48°57'07,6" s. š., 18°56'35,1" v. d., ± 4 m, 7079b, Bernátová 30. 6. 2016 not. – Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, hrebeň východne od obce, tisíce jedincov, 683 m, 49°01'19,3" s. š., 19°00'55,2" v. d., ± 4 m, 6980c, Bernátová 30. 6. 2016 not. – Záborie, nad budovami poľnohospodárskeho družstva, tisíce jedincov, 542 m, 49°02'02,5" s. š., 18°59'31,2" v. d., ± 3 m, 6979d, Bernátová 30. 6. 2016 not. – Ľubochňa, horný koniec obce, ruderálny porast pri ulici Píla, 462 m, 49°06'47,6" s. š., 19°09'15,0" v. d., ± 9 m, 6880d, Kliment 28. 6. 2016 not.

V území pravdepodobne častejší a intenzívnejšie sa šíriaci druh, než vyplýva z doterajších poznatkov (cf. Kliment et al. 2008: 167). V závere pravostrannej dolinky Jasenskej doliny, východne od Horného Jasena, preniká aj do prirodzených porastov mokradí (Bernátová 30. 6. 2016 not.).

Dalanum ladanum; arch, nat: Čremošné, vrch Hriadky (758,0 m), južný svah pod vrcholom, voľná pôda medzi výstupmi andezitového podlažia, 712 m, 45°50'24,6" s. š., 18°53'36,5" v. d., ± 8 m, 7179c, Bernátová, Šipošová & Kliment 14. 7. 2016 not.

S výnimkou niekoľkých starších sporných údajov (bližšie Kliment et al. 2008: 195) je kopnicka širokolistá v území s istotou známa len z okolia Krkavej skaly pri Ružomberku.

Echinochloa crus-galli; arch, inv: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, okraj poľnej cesty na hrebenku východne od obce, 678 m, 49°01'19,8" s. š., 19°00'54,1" v. d., ± 4 m, 6980c, Kliment 7. 8. 2014 not. – Hubová, opustené pole za obcou, 470 m, 49°07'00,07" s. š., 19°11'35,64" v. d., 6881c, Nechaj 24. 6. 2009 foto.

Invázny archeofyt (Medvecká et al. 2012: 292), doteraz zaznamenaný v okolí obcí Sklabinský Podzámok, Turčianska Štiavnička, Podhradie a Konské na západnom okraji pohoria (Kliment et al. 2008: 181).

Fumaria vaillantii subsp. *vaillantii*; arch, nat: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, východne od obce, okraj krovitej remízky na južne sklonenom pasienku zsz. od hlbkej strže, 640 m, 49°01'32,7" s. š., 19°00'43,8" v. d., ± 7 m, 6980c, Kliment 13. 5. 2014 BBZ. – Turčianska Štiavnička, východne od obce, ssz. úpätie vrchu Máleník, okraj poľnej cesty, 504 m, 49°04'53,5" s. š., 19°02'44,5" v. d., ± 5 m, 6980a, Kliment 2. 6. 2016 BBZ.

O výskyte *Fumaria vaillantii* vo Veľkej Fatre existovali dosiaľ len dva historické, novšie nepotvrdené údaje z okolia Blatnice (Textorisová 1902 PRC, 1930: 41) a zo Sklabinského hradu (Petrikovich 1913b: 37).

Heracleum mantegazzianum; neo, inv: Ružomberok, stavidlo na rieke Revúca medzi Bukovinkou a Jaziercami, 3 jedince, 549,5 m, 49°00'16,14" s. š., 19°17'25,15", 8981d, Nechaj 2010 foto.

Tretí údaj o výskyte tohto invázneho neofyta v území (cf. Kliment et al. 2008: 205).

Hyoscyamus niger; arch, nat: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, východne od južného okraja obce, výkop zeminy pri okraji poľnej cesty, dva kvitnúce jedince, 554 m, 49°01'16,2" s. š., 19°00'02,7" v. d., ± 4 m, 6980c, Kliment 31. 5. 2016 not.

V území zriedkavý archeofyt, novšie zaznamenaný len na zruderalizovanej ploche pred vstupom do Sklabinského hradu, ca 620 m (Kliment et al. 2008: 211).

Impatiens glandulifera; neo, inv: Podhradie, ústie údolia Biely potok, pravý breh potoka, roztratene, 477 m, 49°05'00,2" s. š., 19°02'48,2" v. d., ± 6 m, 6980a, Bernátová & Kliment 20. 6. 2016 not. – Nolčovo, ľavý breh Váhu pri lávke cez rieku, ojedinele, 409 m, 49°06'38,7" s. š., 19°04'41,8" v. d., ± 5 m, 6880c, Kliment 4. 7. 2016 not. – Nolčovo, porast na ľavom brehu Váhu sv. od obce, 418 m, 49°07'16,3" s. š., 19°05'45,5" v. d., ± 6 m, 6880d, Kliment 4. 7. 2016 not.

Netýkavka žliazkatá je v území doteraz známa len z piatich lokalít z okolia obcí Staré Hory, Stankovany-Rojkov, Kraľovany a Hrboltová (cf. Kliment et al. 2008: 212).

Juglans regia; arch, nat: Blatnica, Gaderská dolina, nad lesnou cestou od horárne k hradu, 542 m, 48°56'43,7" s. š., 18°56'48,3" v. d., ± 7 m, 7079d, Kliment 9. 6. 2016 not. – Belá, ústie Jasenskej doliny na hornom konci obce, okraj lesa, 506 m, 49°00'08,7" s. š., 18°59'24,1" v. d., ± 6 m, 6979d, Kliment 8. 7. 2014 not. – Turčianska Štiavnička, ssz. úpätie vrchu Máleník, v krovinnách trnky pri poľnej ceste, 485 m, 49°04'52,4" s. š., 19°02'14,1" v. d., ± 6 m, 6980a, Kliment 7. 7. 2016 not. – Podhradie, spodná časť údolia Biely potok, okraj stromového porastu na ľavom brehu potoka, 488 m, 49°04'56,5" s. š., 19°02'49,1" v. d., ± 8 m, 6980a, Kliment 10. 7. 2014 not. – Podhradie, ssv. úpätie vrchu Vrchdiel (780,4 m), okraj porastu krovín, 503 m, 49°04'57,9" s. š., 19°03'19,2" v. d., ± 8 m, 6980a, Kliment 7. 7. 2016 not.

Splanené výskyty krovitých jedincov. Na úpäti vrchu Vrchdiel nad Podhradím sme zaznamenali viac splanených výskytov v širokom okolí starého plodného jedinca, z ktorého môžu orechy (okrem človeka) na vhodné stanovišťa vo voľnej prírode rozňašať najmä sojky, príp. iné krkavcovité (straky, vrany a krkavce).

Lamium amplexicaule; arch, nat: Mošovce, východne od obce, Pred Vlčanovou, 520 m, 48°54'12,2" s. š., 18°54'08,0" v. d., ± 5 m, Bernátová 27. 5. 2009 BBZ.

Hluchavka objímavá bola doteraz v území známa len z Jasenskej doliny (Kliment et al. 2008: 217).

Mahonia aquifolium; neo, nat: Lubochňa, jv. úpätie vrchu Vysoký grúň, pod lesným chodníkom v sekundárnej borine s *Carex alba*, ca 65 jedincov s výškou 25–50 cm (z toho dva kvitnúce) na ploche ca 3 × 3 m, 466 m, 49°07'14,0" s. š., 19°09'54,7" v. d., ± 10 m, Kliment 5. 5. 2016 BBZ.

Prvý údaj o výskyte tohto na Slovensku naturalizovaného neofyta (Medvecká et al. 2012: 298) v pohorí.

Malus domestica; arch, cas: Blatnica, Gaderská dolina, spodná časť, pravý breh potoka, 516 m, 48°56'23,2" s. š., 18°56'33,0" v. d., ± 6 m, 7079d, Kliment 18. 5. 2016 not. – Belá, okraj lesa pri rázcestí Jasenskej a Belianskej doliny, 503 m, 49°00'06,6" s. š., 18°59'21,3" v. d., ± 9 m, 6979d, Kliment 6. 5. 2016 not. – Sklabinský Podzámok, úpätie vjv. svahov hradného kopca, 520 m, 49°03'11,7" s. š., 19°01'18,6" v. d., ± 7 m, 6980a, Kliment 7. 5. 2014 not. – Sklabiňa, trávno-krovinatá stráň na východnom svahu pahorka Hradište pri jz. okraji obce, 517 m, 49°02'31,0" s. š., 18°59'25,1" v. d., ± 5 m, 6979d, Kliment 13. 5. 2014 not. – Nolčovo, svah nad ľavým brehom potoka Ráztočky powyše obce, 444 m, 49°06'12,3" s. š., 19°04'58,2" v. d., ± 5 m, 6880c, Kliment 19. 5. 2016 not. – Hubová, trávnatá vsv. stráň nad cestou pri spodnom okraji obce, 450 m, 49°07'01,8" s. š., 19°10'44,2" v. d., ± 5 m, 6881c, Kliment 5. 5. 2016 not.

Splanené výskyty krovitých jedincov. Zistenie viacerých nových lokalít naznačuje, že jablňo domáca splanieva v okrajových častiach územia častejšie, než vyplýva z doterajších údajov (Kliment et al. 2008: 226).

Medicago ×varia; neo, nat: Turčianske Jaseno, časť Horné Jaseno, hrebienok východne od obce, na pasienku pri okraji penetrovanej poľnej cesty, spolu s rodičmi, 585 m, 49°01'19,8" s. š., 19°00'12,6" v. d., ± 5 m, 6980c, Kliment 7. 8. 2014 not. – Lubochňa, horný koniec obce, rozsiahla zruderalizovaná plocha pri mechanizačných dielňach lesného závodu, 462 m, 49°06'48,7" s. š., 19°09'18,7" v. d., ± 7 m, 6880d, Kliment 17. 6. 2014 not.

V referenčnom území bol výskyt tohto kríženca publikovaný len z okolia obce Hubová (Kliment 2014: 260).

Melampyrum arvense; arch, nat: Sklabiňa, pahorok Hradište, vjv. stráň pod vrcholom, 500 m, 49°02'31,08" s. š., 18°59'25,86" v. d., ± 4 m, 6979d, Bernátová 10. 7. 2008 not. – Podhradie, krovinatá južná stráň vrchu Bieličie, nad poľnou cestou do obce, 559 m, 49°05'38,2" s. š., 19°03'33,3" v. d., ± 6 m, 6980a, Kliment 19. 6. 2014 not. – krovinato-trávnatá zsz. stráň pod vrcholom hrebienka medzi obcami Konské a Nolčovo, 490 m, 49°06'12,3" s. š., 19°04'41,9" v. d., ± 6 m, 6980c, Kliment 19. 6. 2014 not. – Nolčovo, pahorok Hradisko, sv.

stráň pod vrcholom, 459 m, 49°06'32,8" s. š., 19°04'20,6" v. d., ± 5 m, 6980c, Kliment 4. 7. 2016 not.

Narcissus poeticus; neo, cas: Hubová, zruderalizovaná plocha tesne za obcou na mieste, kde sa vyvážal odpad zo záhrad, splanený výskyt pretrvávajúci viac ako 10 rokov; 463 m, 49°06'57,92" s. š., 19°11'31,39" v. d., 6881c, Nechaj 24. 4. 2015 not.

Prvý údaj o splanení tohto pestovaného druhu vo Veľkej Fatre.

Parietaria officinalis; arch, nat: Dolný Harmanec, Bystrická dolina, 15 lokalít v bočných dolinkách po oboch stranách hlavnej doliny od spojnice s Harmaneckou dolinou po dolinky Selčanská (ľavá strana doliny) a Opálená (pravá strana doliny); dolinkami vystupuje maximálne do polovice výšky svahu, 7180c, Jasík 24. 4.–26. 5. 2015 not. – Horný Harmanec, Lastovičia dolina, vlhká sutina pod prameniskom, 670 m, 48°49'44,19" s. š., 19°01'39,22" v. d. 7180c, Jasík 2. 1. 2015 not.

Z referenčného územia bol múrovník lekársky doteraz známy len z údolia Rakytov pri Harmanci (Kochjarová & Danihelka in Benčaťová & Ujházy 1998: 38) a zo sutinových lesov v dolinkách v okolí Okružlej skaly na pravej strane Bystrickej doliny, 810 m a 870 m (Jasík 2014: 258).

Phalaroides arundinacea var. *picta*; neo, cas: Čremošné, jv. okraj obce, pri chatách, medzi záhradným plotom a okrajom miestnej komunikácie, 656 m, 48°50'48,4" s. š., 18°54'13,6" v. d., ± 4 m, 7179c, Šípošová 2013–2016 not. – Háj, mokrad' Konopiská na sv. okraji obce, splanene na pravom brehu miestneho potoka, 507 m, 48°51'49,6" s. š., 18°53'14,4" v. d., ± 4 m, 7179a, Šípošová 10. 6. 2015 SAV.

Tento panašovaný kultivar, aktuálne uvádzaný pod menom *Phalaris arundinacea* 'Picta' (Danihelka et al. 2012: 747), sa šíri zo skalničkových výsadiieb rozrastaním trsu alebo s odpadom zo záhrad.

Physocarpus opulifolius; neo, cas: Kľačany, vrch Kopa, úpätie severných strání, medzi okrajom granodioritového násypu obslužnej cesty z r. 2009 a brehom Váhu, jediný ker (zjavne zavlečený/splavený), 427 m, 49°08'58,37" s. š., 19°08'14,13" v. d., 6880d, Topercer 25. 10. 2015 not., Bernátová & Topercer 27. 10. 2015 not. – Ľubochňa, horný koniec obce, splanený na štrkovitom násype miestnej komunikácie, 458 m, 49°06'56,8" s. š., 19°09'43,3" v. d., 6880d, Kliment & Kochjarová 1. 7. 2015 BBZ. – Ľubochňa, brehy Ľubochnianky oproti opustenému areálu kúpaliska, viacero splanených krov na oboch brehoch, 453 m, 49°07'05,5" s. š., 19°09'43,0" v. d., ± 6 m, 6880d, Kliment 28. 6. 2016 not.

Výskyt tavole kalinolistej z územia doteraz nebol uvádzaný.

Populus balsamifera: Necpaly, Necpalská dolina, powyše vodného zdroja pri okraji cesty, ca 585 m, 7080a, Škovirová 4. 10. 2015 TM.

Lesnícky pestovaná drevina, ktorej výsadby v území boli doteraz známe len zo susednej Belianskej doliny (P. Kučera 2002: 33, 66).

Prunus cerasifera; neo, nat: Mošovce, sv. od obce, na svahu pod Kuracím vrškom neďaleko Hlísnaj studne, krovité jedince, pravdepodobne splanené (rozširovanie semien vtákmi), ca 500 m, 48°54'25,62" s. š., 18°54'03,48" v. d., ± 4 m, 7179a, Bernátová 20. 5. 2008 BBZ.

Výskyt slivky čerešňoplodej z územia doteraz nebol uvádzaný.

Ranunculus arvensis; arch, nat; NT: Háj, okraj role nad obcou, ca 513 m, 48°51'52,7" s. š., 18°53'15,7" v. d., 7179a, Bernátová 26. 5. 2009 BBZ. – Blatnica, Diel, okraj poľa oproti odbočke cesty k ATC, 560 m, 48°55'40,3" s. š., 18°55'02,6" v. d., Bernátová 2. 6. 2009 BBZ.

O výskyte iskerníka roľného v území, s výnimkou historického údaja zo Starých Hôr (Lengyel 1915: 6, 22), existujú len dva relatívne novšie údaje/doklady: Rakša, na poli nad cintorínom (Horváthová 1988 BRA). – Turčianska Štiavnička, polia pod pahorkom Mikulášková (Birková 1974: 80).

Ribes rubrum; neo, nat: Rakša, splanená v poraste jelšín pri NPR Rakšianske rašelinisko, 526 m, 48°52'48,1" s. š., 18°53'23,8" v. d., ± 3 m, 7179a, Slezák & Hrivnák 6. 7. 2011 not. – Ružomberok-Hrabovo, pravá strana nivy Hrabovského potoka ca 300 m pod vodnou nádržou, splanená v jelšine (*Alnetum incanae*), 565 m, 49°04'28,9" s. š., 19°16'32,6" v. d., ± 8 m, 6981b, Slezák 22. 8. 2011 not.

Prvé údaje o splanenom výskyte ríbezle červenej v pohorí.

Saponaria officinalis; arch, nat: Staré Hory-Turecká, dolina Malá Turecká, bučina nad zväžnicou ca 100 m pred potokom, 770 m, 48°51'10,8" s. š., 19°06'17,7" v. d., ± 7 m, 7180b, Hegedúšová 4. 6. 2011 not.

Nález dopĺňa doterajšie sporadické údaje o výskyte tohto alochtónneho druhu vo Veľkej Fatre (Kliment et al. 2008: 266), zároveň spresňuje hornú hranicu jeho vertikálneho rozšírenia v pohorí. Podľa publikovaných údajov (Eliáš jr. 2012: 570) ide o druhý najvyšší známy výskyt na Slovensku (aktuálne vertikálne maximum má na Kubínskej holi v nadmorskej výške ca 800 m).

Setaria pumila; arch, nat: Hubová, polia za obcou, 453 m, 49°07'06,27" s. š., 19°11'26,20" v. d., 6881c, Nechaj 11. 8. 2009, det. Dítě.

Prvý údaj o výskyte tohto druhu v pohorí.

Spiraea chamaedryfolia; neo, cas: Lubochna, horný koniec obce, štrkovitý násyp miestnej komunikácie pri futbalovom ihrisku, niekoľko splanených krov na ploche ca 1 × 2 m, 457 m, 49°06'56,5" s. š., 19°09'43,0" v. d., ± 6 m, 6880d, Kliment 5. 5. 2016 BBZ.

Prvý údaj o splanenom výskyte tohto bežne pestovaného ozdobného kra v pohorí.

Stenactis annua; neo, inv: Sklabinský Podzámok, Kantorská dolina, oproti chate Kantor, ca 580 m, 49°02'41,6" s. š., 19°03'29,4" v. d., 6980c, Kliment 10. 6. 2014 not. – Nolčovo, hrebienok nad horným koncom obce, okraj krovín

trnky, 464 m, 49°06'18,2" s. š., 19°04'47,2" v. d., 6880c, Kliment 19. 6. 2014 not. – Ľubochňa, horný koniec obce, okraj hradskej pri futbalovom ihrisku, 460 m, 49°06'55,3" s. š., 19°09'40,5" v. d., ± 7 m, 6880d, Kliment 17. 6. 2014 not. – Hubová, za obcou, okraj poľnej cesty k salašu, 464 m, 49°07'02,4" s. š., 19°10'44,5" v. d., ± 7 m, 6881c, Kliment 1. 7. 2014 not.

Syringa vulgaris; neo, nat: Blatnica, vrch Plešovica, zjz. úpätie nad obcou, strmý skalnatý svah s xerothermnou vegetáciou, nesúvislý porast s dĺžkou ca 18 m a šírkou do 8 m, 505–510 m, 48°56'01,2" s. š., 18°55'42,7" v. d., ± 8 m, 7079d, Bernátová 16. 4. 2016 not., Kliment 18. 5. 2016 not. – Belá, ústie Jasenskej doliny na hornom konci obce, okraj lesa, splanený ker, 506 m, 49°00'08,7" s. š., 18°59'24,1" v. d., ± 6 m, 6979d, Kliment 6. 5. 2016 not. – ľavý breh Váhu medzi obcami Ľubochňa a Hubová, dva ± súvislé líniové porasty s dĺžkou ca 60 m a 20 m, 444–445 m, 49°07'10,6" s. š., 19°10'33,4" v. d. až 49°07'08,7" s. š., 19°10'37,5" v. d., ± 5 m, 6881c, Kliment 5. 5. 2016 not. – Hubová, dolný koniec obce, ľavý breh Váhu, ca 9 m dlhý líniový porast, 446 m, 49°07'05,2" s. š., 19°10'53,0" v. d., ± 7 m, 6881c, Kliment 5. 5. 2016 not. – Hubová, Hubovská dolina (údolie Lánového potoka), spodná časť údolia s trávnyimi porastmi využívanými pastvou oviec, rozrastajúci sa zapojený porast (ca 13 × 8 m) na bývalej medzi nad ľavým brehom potoka, 536–538 m, 49°06'14,19" s. š., 19°11'25,15" v. d., 6881c, Nechaj 10. 7. 2015 not.

V rámci Slovenska pomerne bežný neofyt (Medvecká et al. 2012: 306), najmä v južnej časti štátu, kde už miestami vytvára samostatné spoločenstvo *Balloto-Syringetum vulgaris* Exner 2004 (cf. Valachovič 2013: 90). Doterajšie sporadické údaje o splanení druhu vo Veľkej Fatre (Kliment et al. 2008: 279) sa týkali najmä splanených jedincov, aktuálne dáta však už aj tu potvrdzujú tvorbu porastov.

Splanený rôznoveký porast (polykormón) orgovánu v Hubovskej doline podľa dlhodobých pozorovaní existuje už niekoľko desaťročí; postupne sa rozširuje od stredu do strán a na celej ploche početne zmladzuje. Kmiienky najstaršieho trsu v strede porastu dosahujú hrúbku 9 cm, jedince na okraji porastu väčšinou len 2–3 cm. V súčasnosti tam už orgován tvorí samostatné spoločenstvo (Kliment 21. 5. 2016, zápis).

Tithymalus platyphyllos subsp. *platyphyllos*; arch, nat: Hubová, zrunderalizovaná plocha pri hradskej na dolnom konci obce, 447 m, 49°07'04,2" s. š., 19°10'43,1" v. d., ± 7 m, 6881c, Kliment 17. 6. 2014 BBZ.

Mliečnik širokolistý bol v území novšie dokumentovaný jediným zberom z okolia obce Podhradie (Horváthová 1972 BRA sec. Kliment et al. 2008: 188).

Valerianella locusta; arch, nat: Sklabinský Podzámok, zsz. svah hradného kopca, zrunderalizovaný okraj lesného plášt'a pri chodníku k hradu, 584 m, 49°03'14,8" s. š., 19°01'04,3" v. d., ± 8 m, 6980a, tiež pri chodníku na zručaninách v zadnej časti hradného areálu, 626 m, 49°03'15,6" s. š., 19°01'10,2" v. d., ± 6 m, 6980a, Kliment 7. 5. 2014 BBZ.

Nález tohto v pohorí zriedkavého druhu, dlhodobo známeho len z úpätia východných svahov pod Blatnickým hradom (Textorisová 1930: 84, Horváthová-Runkovičová 1985 BRA, Kliment 18. 5. 2016 BBZ), je potvrdením historického údaja z ruín Sklabinského hradu (Petrikovich 1913b: 99). Podľa údajov vo Flóre Slovenska IV/2 (Bertová 1985: 104) ide zároveň o najvyšší a jeden z najsevernejších známych výskytov na Slovensku.

Vicia sativa; arch, nat: Vlkolínec, v malom prídromovom trávniku pri križovatke hlavnej ulice s cestou vedúcou do Ružomberka (žltá značka), 726 m, 49°02'21,1" s. š., 19°16'43,1" v. d., ± 6 m, 6981d, Kliment 3. 6. 2014 BBZ, 11. 6. 2014 BBZ.

Podľa údajov vo Flóre Slovenska IV/4 (Chrtková 1988: 191) sa vika siata v karpatskej časti Slovenska vyskytuje vo všetkých fyto geografických okresoch; v nám dostupnej literatúre sme však nenašli žiaden publikovaný údaj o výskyte tohto archeofyta vo Veľkej Fatre.

Záverom spresňujeme publikované rámcové údaje o výskyte *Drosera anglica* v ca 12 ha komplexe mokradí Hlísna studňa (Chilová & Kadlečík 2000: 109, Dítě et al. 2006b: 114):

Drosera anglica, EN: Mošovce, slatinné lúky na lokalite Hlísna studňa východne od obce, ca 489 m, 48°54'33,54" s. š., 18°54'14,64" v. d., ± 6 m, Bernátová 20. 5. 2008 BBZ.

Rosička anglická patrí medzi najvýznamnejších zástupcov flóry cievnatých rastlín na lokalite, spolu so *Sesleria uliginosa* a *Nasturtium officinale* (cf. Chilová & Kadlečík l. c., Goliašová 2002: 309). Druhý, už dlhšiu dobu známy výskyt má v NPR Rakšianske rašelinisko (Škovirová 1972 TM, 1987: 208; Turčanová 1974: 84; Bernátová & Škovirová 2012: 59).

Pod'akovanie

Za poskytnutie nepublikovaných údajov o výskyte z Veľkej Fatry zatiaľ neuvádzaných druhov cievnatých rastlín (*Chenopodium ficifolium*, *Festuca drymeja*) ďakujeme Dr. Ivanovi Jarolímkovi a Ing. Františkovi Málišovi, za revíziu položky *Cirsium ×kornhuberi* Dr. Leovi Burešovi, za revíziu položky *Hippochaete ×moorei* doc. Karlovi Kubátovi, za spoluprácu v teréne Dr. Judite Kochjarovej a Ing. Marianne Ujházyovej, za spresnenie údaja o výskyte *Atriplex hortensis* v Blatnici Dr. Ive Hodálovej, za fotografie *Campanula media* a *Atriplex hortensis* var. *rosea* na novozistených lokalitách kolegovi Pavlovi Barčákovi. Príspevok vznikol s čiastočnou podporou projektu VEGA 2/0135/16.

Literatúra

- Baranec, T. 1992. *Cotoneaster Medicus*. In Bertová L. (ed.), Flóra Slovenska IV/3. Veda, Bratislava. p. 452–462.
- Benčaťová, B. & Ujházy, K. (eds) 1998. Floristický kurz Zvolen 1997. Technická univerzita vo Zvolene, Zvolen.
- Bernátová, D. 1987. Druhy skalných previsov na území Gaderskej a Blatnickej doliny vo Veľkej Fatre. *Biológia* (Bratislava) 42: 89–94.
- Bernátová, D. 1991. Rastlinné spoločenstvá pod skalnými prevismi vo Veľkej Fatre. *Preslia* 63: 21–46.

- Bernátová, D. 2008. *Carex ×involuta* and *Carex juncella* in the flora of Slovakia. *Biologia* (Bratislava) 67: 175–176.
- Bernátová, D. & Hajdúk, J. 1981. *Carex pilosa* Scop. na hornej hranici lesa vo Veľkej Fatre. *Zborn. Slov. Nár. Múz., Prír. Vedy* 27: 17–25.
- Bernátová, D., Jarolímeck, I., Kliment, J. & Zališterová, M. 2002. Floristické novinky a zaujímavosti z niektorých pohorí, kotlín a nížin Slovenska. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 24: 101–111.
- Bernátová, D., Kliment, J. & Kučera, P. 2006a. Významné refúgiá mokradňovej vegetácie vo Veľkej Fatre. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 28: 95–102.
- Bernátová, D., Kliment, J., Topercer, J., Obuch, J. & Kučera, P. 2006b. Aktuálne poznatky o rozšírení a stave populácií niektorých prírodoochranných významných taxónov cievnatých rastlín, machorastov a chár v Turčianskej kotline. *Ochr. Prír. (Banská Bystrica)* 25: 50–96.
- Bernátová, D. & Kubát, K. 1980. Floristické pomery Gaderskej doliny a Blatnickej doliny. *Výsk. Práce Ochr. Prír.* 3B: 143–184.
- Bernátová, D. & Kučera, P. 2010. Turiec: neuvádzané alebo veľmi zriedkavé populácie vyšších rastlín. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 32: 41–51.
- Bernátová, D. & Škovirová, K. 2004. *Utricularia minor*. In Dítě, D. (ed.), Zaujímavejšie floristické nálezy. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 26. p. 219.
- Bernátová, D. & Škovirová, K. 2012. NPR Rakšianske rašelinisko: stav druhovej a vegetačnej diverzity v r. 2011. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 34: 57–64.
- Berta, J. & Bertová, L. 1992. *Cerintho* L. Voskovka. In Bertová, L. & Goliašová, K. (eds), *Flóra Slovenska V/1*. Veda, Bratislava. p. 41–47.
- Bertová, L. 1985. Valerianaceae DC. Valerianovité. In Bertová, L. (eds), *Flóra Slovenska IV/2*. Veda, Bratislava. p. 100–133.
- Birková, A. 1974. Floristické pomery parku v Turčianskej Štiavničke a Štiavnickej doline. Rigorózna práca, msc., depon. in Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava.
- Danihelka, J., Chrtek, J. jr. & Kaplan, Z. 2012. Checklist of vascular plants of the Czech Republic. *Preslia* 84: 647–811.
- Dítě, D. 1998. Poznámky k rozšíreniu vstavačovitých (Orchidaceae) v regióne Liptova. In Vlčko, J. & Hrivnák, R. (eds), *Európske vstavačovité (Orchidaceae) – výskum a ochrana II*. Technická univerzita vo Zvolene, Zvolen. p. 31–36.
- Dítě, D. 2013a. *Carex hordeistichos*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavejšie floristické nálezy. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 35. p. 215.
- Dítě, D. 2013b. *Lilium bulbiferum*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavejšie floristické nálezy. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 35. p. 78.
- Dítě, D. 2014. *Carex hordeistichos*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavejšie floristické nálezy. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 36. p. 92.
- Dítě, D. & Eliáš, P. jr. 2014. Rozšírenie ostrice vláskovitej (*Carex capillaris*) na Slovensku. *Acta Carpat. Occid.* 5: 24–32.
- Dítě, D., Hájek, M., Hájková, P. & Eliáš, P. jr. 2013. The occurrence of the relict plant, *Trichophorum pumilum*, in the Western Carpathians in the context of its distribution and ecology in Eurasia. *Preslia* 85: 333–348 + elektronický appendix.
- Dítě, D., Havránek, P., Grulich, V. & Eliáš, P. ml. 2006b. Nové lokality rosičky anglickej (*Drosera anglica*) na Slovensku. *Bull. Slov. Bot. Spoločn.* 28, Suppl. 1: 113–117.
- Dítě, D., Hrivnák, R. & Jasik, M. 2012. Bradáček srdcovitolistý (*Listera cordata*) na vápencovom podloží v severnej časti stredného Slovenska. *Nat. Tutela* 16: 141–151.

- Dítě, D. & Jasík, M. 2002. Poznámky k rozšíreniu vstavačovitých (Orchidaceae) v území Národného parku Veľká Fatra. Matthias Belius Univ. Proc., Ser. Biol. 2, Suppl. 1: 17–26.
- Dítě, D. & Melečková, Z. 2016. *Saxifraga tridactylites*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavé floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 38. p. 86.
- Dítě, D., Melečková, Z. & Eliáš, P. jr. 2015. Ostrica blšná (*Carex pulicaris*) – nový druh vo Veľkej Fatre. Acta Carpat. Occid. 6: 23–27.
- Dítě, D., Navrátilová, J., Hájek, M., Valachovič, M. & Pukajová, D. 2006a. Habitat variability and classification of *Utricularia* communities: comparison of peat depression in Slovakia and the Třeboň basin. Preslia 78: 331–343 + elektronický appendix.
- Eliáš, P. jr. 2008. *Fumana* (Dunal) Spach. Deväťorka. In Goliašová, K. & Šipošová, H. (eds), Flóra Slovenska VI/1. Veda, Bratislava. p. 49–53.
- Eliáš, P. jr. 2012. *Saponaria* L. Mydlica. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/3. Veda, Bratislava. p. 569–573.
- Eliáš, P. jun., Dítě, D., Kliment, J., Hrivnák, R. & Feráková, V. 2015. Red list of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). – Biologia (Bratislava) 70: 218–228 + elektronický appendix.
- Feráková, V., Maglocký, Š. & Marhold, K. 2001. Červený zoznam paprad'orastov a semenných rastlín Slovenska (december 2001). Ochr. Prír. 20, Suppl.: 48–81.
- Fritze, R. & Ilse, H. 1870. Karpaten-Reise. Verh. Zool.-Bot. Ges. Wien 20: 467–526.
- Futák, J. 1966. Stachyophytina. In Futák, J. (ed.), Flóra Slovenska II. Vydavateľstvo SAV, Bratislava. p. 45–83.
- Futák, J. 1982. Linaceae S. F. Gray. In Futák, J. & Bertová, L. (eds), Flóra Slovenska III. Veda, Bratislava. p. 512–533.
- Futák, J. 1984. Fytogeografické členenie Slovenska. In Bertová, L. (ed.), Flóra Slovenska IV/1. Veda, Bratislava. p. 418–419.
- Gogoláková, A. & Štrba, P. 2010. Nové poznatky o rozšírení vybraných druhov rastlín na Orave. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 32, Suppl. 2: 21–30.
- Goliašová, K. 1988. Polemoniaceae Juss. Vojnovkovité. In Bertová, L. (ed.), Flóra Slovenska IV/4. Veda, Bratislava. p. 527–534.
- Goliašová, K. 1992. *Potentilla* L. Nátržník. In Bertová, L. (ed.), Flóra Slovenska IV/3. Veda, Bratislava. p. 143–241.
- Goliašová, K. 2002. *Nasturtium* W. T. Aiton. Potočnica. In Goliašová, K. & Šipošová, H. (eds), Flóra Slovenska V/4. Veda, Bratislava. p. 308–310.
- Goliašová, K. & Michalková, E. (eds) 2012. Flóra Slovenska VI/3. Veda, Bratislava.
- Goliašová, K., Michalková, E. & Mráz, P. 2008. *Campanula* L. Zvonček. In Goliašová, K. & Šipošová, H. (eds), Flóra Slovenska VI/1. Veda, Bratislava. p. 239–349.
- Goliašová, K. & Šipošová, H. (eds) 2008. Flóra Slovenska VI/1. Veda, Bratislava.
- Gonda, M. & Dítě, D. 2011. Ekológia a cenológia ostrevky slatinnej (*Sesleria uliginosa*) na Slovensku a jej porovnanie so stavom v Českej republike. Zprávy České Bot. Společn. 46: 161–192 + elektronický appendix.
- Hadinec, J., Prančl, J. & Štefánek, M. 2015. *Equisetum hyemale* L. In Hadinec, J. & Lustyk, P. (eds), Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. XIII. Zprávy České Bot. Společn. 50. p. 55–56.
- Hegedúšová, K. & Wilsch, R. 2011. Príspevok k poznaniu lesných spoločenstiev Malej Tureckej a Majerovej skaly vo Veľkej Fatre. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 33: 83–91.

- Hodálová, I. & Feráková, V. 2012. *Sagina* L. Machovička. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/3. Veda, Bratislava. p. 191–215.
- Hrivnák, R. & Kochjarová, J. 2008. Rastlinné spoločenstvá vôd a močiarov Veľkej Fatry a priľahlej časti Turčianskej kotliny. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 30: 261–278.
- Chilová, V. & Kadlečík, J. 2000. Hlísna studňa. In Slobodník, V. & Kadlečík, J. (eds), Mokrada Slovenskej republiky. SZOPK, Prievidza. p. 109.
- Chrtková, A. 1988. *Vicia* L. Vika. In Bertová, L. (ed.), Flóra Slovenska IV/4. Veda, Bratislava. p. 151–199.
- Chytrý, M., Dražil, T., Hájek, M., Kalníková, V., Preislerová, Z., Šibík, J., Ujházy, K., Axmanová, I., Bernátová, D., Blanár, D., Dančák, M., Dřevojan, P., Fajmon, K., Galváněk, D., Hájková, P., Herben, T., Hrivnák, R., Janeček, Š., Janišová, M., Jiráská, Š., Kliment, J., Kochjarová, J., Lepš, J., Leskovjanská, A., Merunková, K., Mládek, J., Slezák, M., Šeffler, J., Šefflerová, V., Škodová, I., Uhlířová, J., Ujházyová, M. & Vymazalová, M. 2015. The most species-rich plant communities in the Czech Republic and Slovakia (with new world records). Preslia 87: 217–278 + elektronický appendix.
- Jarolímeck, I., Kliment, J. & Zaliberová, M. 2002. Variabilita a syntaxonómia rastlinných spoločenstiev s dominantnými druhmi *Petasites hybridus* a *P. kablikianus* vo Veľkej Fatre. Matthias Belius Univ. Proc., Ser. Biol. 2, Suppl. 1: 27–42.
- Jasičová, M. 1966. Coniferophytina. In Futák, J. (ed.), Flóra Slovenska II. Vydavateľstvo SAV, Bratislava. p. 245–318.
- Jasík, M. 2012. *Listera cordata*, *Utricularia minor*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavější floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 34. p. 108, 110.
- Jasík, M. 2014. *Listera cordata*, *Parietaria officinalis*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavější floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36. p. 258.
- Jeslík, R. 1970. Květena alpských holí Nízkých Tater v západní části. Diplomová práce, msc., depon. in Katedra botaniky PříF UK, Praha.
- Kanka, R., Turis, P. & Chilová, V. 2008. Phytosociological characteristic of the plant communities with the occurrence of endemic species *Cyclamen fatrense*. Hacquetia 7: 21–32.
- Kirschner, J. & Štěpánek, J. 1992. Notes on the series of *Taraxaca Exsiccata*, Fasc. I–IV (Studies in *Taraxacum* 9). Preslia 64: 17–33.
- Kirschner, J. & Štěpánek, J. 1998. A monograph of *Taraxacum* sect. *Palustria*. Botanický ústav AV ČR, Průhonice.
- Kliment, J. 1984. Niekoľko floristicko-fytcenologických poznámok z Turčianskej kotliny. Kmetianum 7: 193–216.
- Kliment, J. 2010. K variabilite porastov s *Deschampsia cespitosa* na slienitých vápencoch v centrálnych pohoríach Západných Karpát. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 32: 89–103.
- Kliment, J. 2014. *Medicago* ×*varia*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavější floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 36: 260.
- Kliment, J. 2015. The syntaxonomical classification of the matgrass swards on the crystalline bedrock in Veľká Fatra Mts. Thaiszia-J. Bot. 25: 111–120.
- Kliment, J. & Jarolímeck, I. 2011. European hazel shrubs in the Veľká Fatra Mts. – syntaxonomy and nomenclature. Hacquetia 10: 149–170.
- Kliment, J. & Jarolímeck, I. 2012. European hazel community in the confines of the Turčianska kotlina Basin and adjacent mountain ranges. Thaiszia-J. Bot. 22: 49–63.
- Kliment, J., Jarolímeck, I. & Valachovič, M. 2013. Lieskové kroviny severozápadného Slovenska. Acta Carpat. Occid. 4: 51–74.

- Kliment, J. (ed.), Lisická, E., Šoltés, R., Bernátová, D., Dítě, D., Janišová, M., Jarolímek, I., Kochjarová, J., Kubinská, A., Kučera, P., Mišíková, K., Obuch, J., Pišút, I., Topercer, J., Uhlířová, J. & Zaliberová, M. 2008. Příroda Velké Fatry. Lišajníky, machorasty, cievnaté rastliny. Vydavateľstvo Univerzity Komenského, Bratislava.
- Kliment, J. & Petrášová, A. 2013. Lieskové porasty v Liptove. Nat. Tutela 17: 135–149.
- Kliment, J. & Slezák, M. 2015. Floristic structure and temporal changes of the association *Helictotricho planiculmis-Nardetum strictae* in the Veľká Fatra Mts (central Slovakia). Thaiszia-J. Bot. 25: 165–178.
- Kliment, J., Turis, P. & Janišová, M. 2016. Taxa of vascular plants endemic to the Carpathians. Preslia 88: 19–76 + elektronické appendixy.
- Kmeťová, E. 1982. *Aconitum* L. Prilbica. In Futák, J. & Bertová, L. (eds), Flóra Slovenska III. Veda, Bratislava. p. 76–97.
- Kochjarová, J. 1995. Rozšírenie zástupcov rodu *Tephrosieris* (Rchb.) Rchb. na Slovensku a poznámky k ich rozlišovaniu. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 17: 44–64.
- Kochjarová, J. 2009. Floristicko-fytcenologická analýza vybraných lúčno-pasienkových biotopov na severovýchodnom okraji Veľkej Fatry (Kopa – Hubová – Černovské lúky). Bull. Slov. Bot. Spoločn. 31: 35–58.
- Kochjarová, J., Kliment, J. & Šoltés, R. 2010. Rastlinné spoločenstvá zatienených skál na Muránskej planine a vo Veľkej Fatre. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 32: 215–238.
- Kučera, J., Turis, P., Zozomová-Lihová, J. & Slovák, M. 2013. *Cyclamen fatrense*, myth or true Western Carpathian endemic? Genetic and morphological evidence. Preslia 85: 133–158 + elektronický appendix.
- Kučera, P. 2002. Lesné spoločenstvá Belianskej doliny vo Veľkej Fatre. Diplomová práca, msc., depon. in Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava.
- Kučera, P. 2012. Vegetačný stupeň smrečín v Západných Karpatoch: rozšírenie a spoločenstvá. Botanická záhrada UK v Bratislave, pracovisko Blatnica.
- Kučera, P. 2013. Čo chrániť na vrchovisku pri Rojkove? Nat. Tutela 17: 157–172.
- Letz, D. R., Hrivnák, R. & Slezák, M. 2013. Zaujímavejšie nálezy ruderálnych, segetálnych a zavlečených cievnatých rastlín z územia stredného Slovenska II. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 35: 127–139.
- Májeková, J., Letz, D. R., Slezák, M., Zaliberová, M. & Hrivnák, R. 2014. Rare and threatened vascular plants of the railways in Slovakia. Biodiv. Res. Conserv. 35: 75–85.
- Maloch, F. 1932. Nové druhy, odrody a tvary cievnatých rastlín slovenských. Sborn. Muz. Slov. Spoločn. 26: 105–131.
- Margittai, A. 1915. Adatok Turóc-zvármegye flórájához. IV. Magyar Bot. Lapok 13 (1914): 72–81.
- Marhold, K. & Kochjarová, J. 2002. *Cardamine* L. Žerušnica. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds), Flóra Slovenska V/4. Veda, Bratislava. p. 316–382.
- Marhold, K. (ed.) et al. 1998. Paprad'orasty a semenné rastliny. In Marhold, K. & Hindák, F. (eds), Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, Bratislava. p. 333–687.
- Mazúr, E. & Lukniš, M. 1986. Geomorfologické členenie SSR 1: 500 000. Slovenská kartografia, Bratislava.
- Medvecká, J., Kliment, J., Májeková, J., Halada, L., Zaliberová, M., Gojdičová, E., Feráková, V. & Jarolímek, I. 2012. Inventory of the alien flora of Slovakia. Preslia 84: 257–309 + elektronický appendix.

- Michalková, E. & Letz, D. R. 2010. *Cerastium lucorum* (Caryophyllaceae) – prehladaný druh flóry Slovenska. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 32: 147–156.
- Mucina, L. 1977. Der Vergleich von Borstgrasweiden im nordöstlichen Teil der Grossen Fatra und in den Slowakischen Beskyden. Biológia (Bratislava) 32: 769–777.
- Mucina, L. 1981. Poznámky ku flóre severovýchodnej časti Veľkej Fatry. Zprávy Českoslov. Bot. Společn. 16: 29–44.
- Nechaj, J. 2015. *Carex elongata*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavější floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 37. p. 235.
- Nechaj, J. 2016. Charakteristika výskytu vybraných teplomilných druhov rastlín v západnej časti Liptovskej kotliny. Bakalárska práca, msc., depon. in Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava.
- Novák, F. A. 1971. Československé přesličky. Stud. Českoslov. Akad. Věd 11: 1–164.
- Olšavská, K., Perný, M., Kučera, J. & Hodálová, I. 2011. Biosystematic study of the *Cyanus triumfetti* group in Central Europe. Preslia 83: 59–98.
- Olšavská, K., Perný, M., Mártonfi, P. & Hodálová, I. 2009. *Cyanus triumfettii* subsp. *triumfettii* (Compositae) does not occur in the western Carpathians and adjacent parts of Pannonia: karyological and morphological evidence. Nord. J. Bot. 27: 21–36.
- Peniašteková, M. 2002. *Barbarea* W. T. Aiton. Barborka. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds), Flóra Slovenska V/4. Veda, Bratislava. p. 267–280.
- Peniašteková, M. & Kliment, J. 2002. *Draba* L. Chudóbka. In Goliašová, K. & Šípošová, H. (eds), Flóra Slovenska V/4. Veda, Bratislava. p. 500–540.
- Petrikovich, J. 1913a. Botanické výskumy na podhradskom Klaku (Haviarke), 1395 m., a na Fatre katexochen. Sborn. Muz. Slov. Spoločn. 18: 40–47.
- Petrikovich, J. 1913b. Alfabetický soznam na Turčianskom území sa nachádzajúcich rastlín. Msc., depon. in SNM-Etnografické múzeum, Martin.
- Petrogalli, A. 1887. Kirándulás a Nagy Fátra „Hermánd“ nevű völgyébe. Trencsénvárm. Term. Egyll. Évk. 9 (1886): 57–83.
- Piskun, B. 1971. Zalesňovanie v oblasti hornej hranice lesa vo Veľkej a Malej Fatre. Záverečná správa, msc., depon. in Lesnícky výskumný ústav, Zvolen.
- Schidlay, E. 1966. Polypodiales. Sladičotvaré. In Futák, J. (ed.), Flóra Slovenska II. Vydavateľstvo SAV, Bratislava. p. 103–227.
- Slezák, M. & Hrivnák, R. 2012. Zaujímavé nálezy cievnatých rastlín v jelšínach stredného Slovenska. Nat. Tutela 16: 27–35.
- Slezák, M., Hrivnák, R., Belanová, E. & Jarčuška, B. 2010. Komentovaný prehľad zaujímavých nálezov cievnatých rastlín z územia stredného Slovenska. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 32: 59–71.
- Slezák, M., Letz, D. R., Hrivnák, R., Vlčko, D., Turis, P. & Blanár, D. 2012. Aktuálne poznatky o výskyte niektorých zriedkavejších cievnatých rastlín na území stredného Slovenska. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 34: 19–44.
- Slovák, M., Kučera, J., Turis, P. & Zozomová-Lihová, J. 2012. Multiple glacial refugia and postglacial colonization routes inferred for a woodland geophyte, *Cyclamen purpurascens*: patterns concordant with the Pleistocene history of broadleaved and coniferous tree species. Biol. J. Linn. Soc. 105: 741–760.
- Škovirová, K. 1987. Vplyv antropickej činnosti na taxóny vyšších rastlín Turčianskej kotliny. Kmetianum 8: 199–227.
- Škovirová, K. 1988. Správa z inventarizačného výskumu ŠPR Rojkovské rašelinisko (floristická časť). Msc., depon. in Správa NP Veľká Fatra, Vrútky.

- Škovirová, K. 2012. *Arum alpinum*, *Cyperus fuscus*. In Eliáš, P. jr. (ed.), Zaujímavejšie floristické nálezy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 34: 221–222.
- Štrba, P. 2015. Poznámky k výškovému rozšíreniu zástupcov radu Polygonales v Západných Karpatoch. Acta Carpat. Occid. 6: 77–83.
- Textorisová, I. 1930. O turčianskej flóre. Msc., depon. in Matica slovenská, Martin.
- Topercer, J. 1992. Ekologické hodnotenie a návrhy na revitalizáciu riečneho ekosystému Váhu v úseku Krpeľany – Lipovec. Msc., depon. in Hydromedia, Bratislava.
- Topercer, J. & Bernátová, D. 2013. Ničivé vplyvy a hrozby pre vegetáciu prírodnej rezervácie Rojkovské rašelinisko, prírodnej rezervácie Močiar a severných strání Kopy. Nat. Tutela 17: 5–14.
- Topercer, J. & Školek, J. 1990. *Andromeda polifolia* L. v štátnej prírodnej rezervácii Rojkovské rašelinisko. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 12: 8–11.
- Turčanová, A. 1974. Slatinné rašelinisko Rakša. In Bosáčková, E. Ochranný výskum močiar-ných biocenóz Turčianskej kotliny (vegetačné pomery význačnejších lokalít). Českoslov. Ochr. Prír. 14: 84–85.
- Turis, P. 2015. Rozšírenie ometliny smutnej (*Koeleria tristis* Domin) v Národnom parku Nízke Tatry a v jeho okolí. Nat. Tutela 19: 11–15.
- Turis, P., Košťál, J. & Turisová, I. 2010. Významné floristické refúgium na Krížnej vo Veľkej Fatre. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 32: 157–161.
- Ťavoda, O. 2012. *Viscaria* Bernh. Smolnička. In Goliašová, K. & Michalková, E. (eds), Flóra Slovenska VI/3. Veda, Bratislava. p. 534–540.
- Ujházyová, M., Ujházy, K. & Máliš, F. 2013. Bukové lesy juhozápadnej časti Veľkej Fatry. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 15: 161–198.
- Urbanová, V. 2007. Botanika. Rastliny v zbierkach Považského múzea v Žiline. Považské múzeum, Žilina.
- Valachovič, M. 2013. Zaujímavejšie fytoecologické zápisy. Bull. Slov. Bot. Spoločn. 35: 90–91.
- Vozárová, M. & Sutorý, K. 2001. Index herbariorum Reipublicae bohemicae et Reipublicae slovacae. Zprávy České Bot. Společn. 36, příl. 2001/1: 1–95.

Došlo 10. 5. 2016

Prijaté 8. 8. 2016